

Plymouth, Pa., 10 Lapkričio.

Kokius žmones reik priskirti prie bagoczių arba kapitalistų, – apie tai buvo nors trumpai paminėta. Ne proszali bus isztarti keleta zodzių ir apie žmones vargdienius bei geriaus kiek už jūs pasilaikanczius, kadan-gi patėmyta buvo jog tuli labai klaidingai apie tūs supranta ir per daug didelį skirtumą tarp jų atranda, nes geriau kiek pasilaikanczius (czion reikia suprasti visų tautų) skire prie bagoczių ir žiuri ant jų kaip ant kokių savo neprietelių; ne kartą davėsi girdėt kad su tokiais tuli nei susineszimo jokio ne nor turēt. Pirm, negu ką tarti apie szį dalyką, turiu prisiminti, jog ne kožnas žmogus, kuris tur geresnį pasilaikymą, yra jau bagoczius; ne kožnas taip-gi neesantis vargdieniu tur but be jokio atsakymo bagotas.

Vargdieniu žmogum yra tas, kuris nieko ne tur, kuriam uždarbio neužtenka ant kasdieninės dūnos, sziochio – tokio žmoniszko užsilaikymo. Ir kas-gi tam kaltas? Jeigu mislyjame jieszkot kur to kaltiniko tai pirmiausia pavalnykim tokį žmogų ir mislyja pakaltiti jį tame, nes jei jis turēt gerą darbą ir tas darbas but vertai apmokamas, tai ir jisai geresnį turēt užsilaikymą ir apie kasnelį sausos dūnos ne reiktu dejūt. Vienok nors jisai ir gana gerai uždirtu ir gerą užsilaikymą turēt, jį negalima jau dėlto skirti prie turtingų žmonių arba bagoczių, – jis lieka tūm pacziu kaip ir pirmiau, tiktai kasdieninis gyvenimas jo atsimainytu. Kad ne vienas, kartais, yra kaltas, isz dalies, ir patsai numazinime prekės uždarbio, kaip-gi ir nustojime darbo, – žinome; bet tokių, o ypacz nustojime darbo, rasime ne skaitlingai. Nustoti darbo gal tiktai per didelį mo-

raliszką nupūlimą ir tokiu budu neatlikimą darbo. Vienok, kiek tai yra žmonių, kurie ko saugiau daboja savo darbą ir sąžiniszkai dirba, o vis-gi vargas ir kartumai kasdieninio gyvenimo ne paliauja lankę jūs. Pakaltysim, gal, tokius bereikalingam iszmėty-me pinigų bei pragėryme už dirbto cento? Bet ir to nėra. Ar-gi mažai rasime tokių, kurie nei mēto bereikalo nei pragere, o vienok vargei gyvena. Kur-gi dabar, rodos, rasti priežastis to? Vienok tas ne yra taip slėptu daiktu ir ne reik kur toli tokių priežasczių jieszkot, nes jos priesz mus stovi: darbdaviai yra kalti, jei darbinikai pusnūgiai tur valkiotis ir badą kęsti. Jeigu darbdaviai nors per pusę dalytusi su darbinikais savo uždarbui tai darbinikams ne reiktu szią dien dejūt už kasdieninę dūną, nes tūmet uždarbio kožnam pakaktu ant užsilaikymo. Tai-gi, jei matome sziądien tiek vargdienių žmonių, turime suprasti kad ne jie yra kalti savo vargui, ir ne isz savo kaltės taip žemai nupūlė; bet visa kaltė gula ant tų, kurių rankose visi szaltiniai darbo, ir kurie, matydami kad sziądien mažą uždarbį jie turi, sustabdo darbus, nebedami suvis apie darbinikus, kurie netekę darbo, badu tur kankėtis.

Kaip-gi matome, jog darbdaviam labai mažai rupi pasilaikymas darbiniko, todėl ir vargdienių, neturinczių ne sykį nei kasnelio sausos plutos perkąsti, yra daugybės; ir prietų vargdienių sziądien turime priskirti visus darbinikus bei sziochius – tokius amatinikus. Po tų eina farmeriai bei nedideli vertelgos. Szie sziądien ne yra nei suvis vargdieniai nei geriau pasilaikanti, – teisingiau vienok reikia ir jūs priskirti prie vargdienių. Turi jie, teisybė, savo krautuves, bet tos tankiausia ne yra ju locnasczia; o pelnas nū to taip

prastas, kad pelnas prasto darbiniko ne sykį toli virszina pelną vertelgos. Tą pat gali ma pasakyt ir apie farmerius. Teisybė, jie tur savo žemę, bet kokia gal but nauda nū tos, jeigu vaisių farmerio darbo niekas ar mažai kas reikalauja; o pagaliaus, jei ir reikalauja tai žemas prekes siulo. Kaip gi tada pasilaikymą farmerio pavadinti geru, jeigu jisai mažai teuzdirba, o darbinikams, vienok, tur užmokēt? Kaip-gi, ant galo, pardavėja gėrymų, pardavėja drapanų, valgomų daiktų ir tt. pavaditi gerai pasilaikancziu, jeigu už pardūdamą tavorą jisai mažai pelno? Vienok ne sykį galima girdėti, kaip tuli peikia ir neužkenczia tų, kad ir savo tautieczių, kurie tur užsidėją kokią krautuvē ar gėrymų pardavinyczia, ir labai tankiai tokius vadina savo skriaudėjais, o ne sykį ir prapuldyti tokius geidze. Tas yra peiktina, nes tie pardavėjai tankiausia patys liekasi nuskriausti per „pakaltitojus“, negu kad jie kurį nuskriaust turēt, ir pagaliaus – reikia susiprasti, kad be tokių krautuvių negalime apsieiti ir tur but toki žmonės, kurie tur uždėti tokias. Todėl-gi ir neužkencimas toks ne gal but pagirtinas, nes ir tie yra tie patys darbinikai, kaip ir kiti visi ir isz tų paczių vargdienių paeina. Jeigu-gi mes jūs skriausime, tai tūmet pateisjime darbą kapitalistų, nes ir mes kapitalistų pėdomis sektume.

Visus tokius žmones, beje: darbinikus, vertelgas, amatinikus ir farmerius turime skirti prie vienos kliasos, kliasos neturtingų žmonių, ir jei norime kada geresnės ateitės sulaukti, turime visi vienyti ir visi vienu balsu bei suvienyta syla reikalauti nū darbdavių geresnių ir pelnigesnių darbų, nes jei vienam skyriui isz mus darbinikiszkos kliasos bus geriau, tai ir visiem bus geriau.

Jug matome, jog ten, kur darbdavius zodzių ne buvo priversta pakelti mokestį, darsiekta to ne sykį suvienytomis darbinikiszkomis sylomis, ir stacziu pareikalavimu.

Demokratai kaip-gi ir demokratiszkos gazietos tikrai tikėjosi ir skelbė tai, kad per sziometinius rinkimus bus jų virszus, t. y. jie pergales republikonus ir Bryan'as like prezidentu; bet dabar pasimate, kad daugumas gyventojų szios szalies daugiau kiek suprato apie jų ir kitas partijas ir nepaklausė jų szauksmo. Neturėdami daugiau ką sakyti, demokratai deda viltis ant ateitės ir tikisi, kad po keturių metų jie gaus virszų. Kaip ten bus – nežine, bet dabar, rodos, reiktu ir jiems su szium sutikti, ir neiszmislioti, buk republikonai gavo virszų tikt per papirkimą, ir kasztus ant to iszdūtus jau parokavo net ant 50 milijonų dol. Tas mus suvis neapeina. Mums rupi kad gautume gerus ir pelningus darbus, o tas, kaip matyt, gal nors isz dalies prisiartit, nes jau ir dabar j taip umą laiką, tai vienur tai kitur randasi nauji darbai; o vietomis net ir mokestis už darbą pakelta. Galime tikėtis, kad ant toliau ir dar viskas pasigeris, nes ne tikt ką prezidentas liko aprinktas republikonas, bet ir senate ir kongrese virszina republikonai.

Nūg szio laiko talpinsime „Vienybėje“ peržvalgą visų lietuviszkų laikraszczių, apie liet. reikalus daugiausiai, idant skaitytojais sziek tiek žinotų ką raszo ir kiti laikraszcziai, netikt Amerikoje bet ir Europoje – Prusūse, Tilzėje – iszleidžiami. Visus laikraszczius, visai yra negalima parsikviesti kiekvienam, dėlto talpindami peržvalgą, tikimės, skaitytojus busent užganėdintais.

Iš Lietuvos.

— *Suvalkų rėdyba.* Šių rudenį Seinų, Kalvarijos ir Senapilės pavietais tartum užstojo kokios nelaimingos, feralizkos dienos, dienos praliejimo kraujo ir užmuszėjyszių. Dar niekad czionais taip trumpam laike nebuvo tiek daug užmuszimų, kaip šių rudenį. Kur tikt klausyk, vis žmogzdystė. Taip, Krosnoje. Szesztakave ir Padovinije pavymui viens pokitam buvo trys užmuszimai, apie kuriūs jau pirmiaus paminėjau. Tų nepakako — buvo ir daugiau užmuszimų: Jievaravo valsčiaus (Senapilės pav.) mažesnysis rasztinjkas, Abraitis, nuszovė tarnaitę. Po isztirimui pasirodė, kad nuszovė netyčia, ir tyrinėtojas nuszovikui pasakė, kad jisai bus prisudytas tikt ant bažnytinio nubaudimo. Dabar rasztinjkas Abraitis yra liūsas, paleistas iesz kalėjimo.

Ten pat netoli, giriose Smalinjczios ar kitose kokiose, nepamenu, medsargis (strielczius) nuszovė vaikina, nesztantį iesz girios virszunę kokio medelio. Buvo tai viduryje dienos. Du medsasgiai eidami per girią pamatė, kad tasai vaikinias nezsasi pagalį, kaip savo locną. — Na tai ką dabar tokiam, ar szaut? — klausia vienas medsargis. — Szauk! — atsako kitas. Szovė iesz užpakalio į vaikina, tas sudribo ir neužilgo numirė. Nuszautojo pravardė — Raibikutis. Paliko verkianczias netikt motiną ir seserį, bet ir savo nūtaką, nes jau Raibikuczio ožo užsakai ir netrukus butų buvę vestuvės.

Mikaliszkių valsčiuje (Senapilės pav.) tapo iszpjauti namai. Įnirsę padukėzmozgdziai, iszpjovę vienas žmones, dar nepasikakino pūlietu krauju, dar jiems buvo matai: iszpjovė ir visus gyvūlius, kuriūs tikt patiko.

Tiek žmogzdyszių per tas kelias sąvaites! Ir dar prie to viso, lyg koksai priedas, tokisai nepaprastas atsitikimas, kaip iszplėszimas geležinės kasos Szunskų valsčiaus — vis tam pacziam trumpam laike. Nelemtas mūs kraszte szijų metų rudenėlis!

Ne, tikt szio rudenio atsitikimai nesmagus, pats rudū yra puikus. Jau netoli Visušventė, nū kurios mūs kraszte visados prasideda žiema; o da dabar yra gana szilta, beveik kasdien po 10 laipsnių Reaumuro. Ir sausa, dailu, visai nelyja, keliai dailus, kaip dirzai.

Žvalgunas.

— *Veiverių, Senapilės pav.* Per ilgą laiką prie Veiverių mokytojų seminarijos nebuvo kunigo, bet dabar jau susilaukė ir tikėjimas katalikiszkas vėl bus iszguldomas mokytiniam. Mokys tikėjimo, dabar pribuvęs kunigas Dubauckas. Jisai dvideszimts metų atgal pabaigė Veiverių Seminariją ir buvo mokytojum pirmiau Veiverių pradinėje mokykloje, po tam Szakiūse ir dar nežine kur. Nusibodus, kaip matyt, buti mokytojum ir turėdamas paszaukimą ant kunigystės ir stojos ant galo kunigu. Bet kunigu ne tokio skyriaus kaip Paluikaitis, kuris taipgi keletą metų atgal, pametęs mokytojystės darbą, stojosi kunigu, tiktai kokio tai suvis atskiraus skyriaus. Szimet jis susimislyjo persistatyti gudų valdziai, praszydamas idant priimtu jį už tikėjimo mokytoją į Veiverių seminariją ir prisizadėjo, kaip matyt, platinti maskolinimo propagandą. Praszymas, o kartu ir „geri“ norai jo iszspildė ir sztai dabar jau Veiveriūse už „mokytoją“ prie seminarijos! Kunigėlis vidutinio gymio, tur diktą pilvuką, žibantį veidelį — tikras prabasztelis ir gana. Vienu

žodziu sakant gražus, ir priegtam didei meilus, ant pažiuros, žmogelis. Tiktai tiek negerai, kad labai gerai gudiszškai szneka ir moka puikiai pa-keikti; „sukin sin“ ir tt. tankiai, rodos dailus szuvei, girdėtis iesz jo burnos. Labai dailei pamokina ne pust priesz vėją, nes, girdi, nieko iesz to ne bus; liepe buti visame paklusneis gudų vyriausybei ir net gatavas ant kelių priklaupti ir prisiekti, kad taip elgentės dides mylistas nū gudų apturėš mokytiniai, busite, girdi, godoja pas mokslo valdzias ir geras algas dūs mokslo vyriausybė! Mokytiniai, o ypacz II ir III kurso tiktai jūkesi iesz jo tokių pamokiniū ir jam turbūt iszrodo, kad visi jam pritare, o czion visai prieszingai viskas iszeina, nes tokiu aklu vedimu mokytiniai patys pradeda versti tūs jo žodzius ant kitos pusės ir pamato kad daug dailesnė ana pusė ir tiktai lauke, kad iesz jo tokio pamokinimo savaip pasimokyti ir kysztelt dantis, neva pasidziaugent iesz jo saldzių žodelių. Kunigėlis, kaip matyt, didei linksmas iesz tokio mokytinių apsiėjimo, nes visur netingi pasigirt su savo „dvasiszkais“ darbais. Isztikro, mokytiniam tiktai tokio ir reik, nes net ir tie iesz mokytinių, kurie ant maskoliszko „sviesto“ cziužinėja, pradeda dairytis į szonus ir, iszgirdę nū savo draugų, kad czion nėra taip smagu cziužinėti, kad reikia bandyti kitos cziužynės jieszkot, — pameta pirmą vietą ir eina iesz vien su anais jieszkoti geriau. Ir, — turiu pripažinti, — nē už jokius pinigūs paskui nepriima nieko tokio, kas maskoliszka dvase atsidūda. Žinoma, vieszai tai negal iszreikszi, bet dėlto dvase jų kieti ir galima pasitikėti, kad ant naudos lietuvystei visi užaugš. Tai tokios tokelės apie mus girdėtis.

Naje, dar sztai — o jau bu-

cziau ir užmirszęs — turiu pasakyti, kad mokytiniams trezcio kurso yra iszraszytos maldaknijės ir knigėlės tiesų katalikiszkos tikybos; knigėlės visos puikiai iszrodo: dailus žibanti apdarai, su paauksutomis litaromis rodomas vardas knigutės ir net pati popiera knigelių szvelnuti; taip kad rodos traukte reikia pritraukti skaitytojus! Ir kas daugiau — ugi lietuviszki žodziai jose ir, turbūt kad ne uždūti daug darbo mokytiniam su iszmokimu visokių ten raizdių ir net lotyniszkių, tas paszalinta, nes litaros pripras-tos — gudiszkos! Tas viskas per augsztą mokslo vyriausybę gerai apmislyta ir viskas „dėl naudos“ mokytiniam pritaikyta. (!?)

Ant tų knigelių Dubauckas labai meilę tur akį ir net virte verda jo akys, kada tiktai sieke ranka nors dviem pirsztais prie jų lypstelt. Ir mokytiniam rodos reiktu, nusiziūrėjus ant savo mokytojaus, taip pat daryt. Bet nelaimingas Dubauckėlis! Jo mokytiniai suvis kitokios dvasios ir tų veidai dega piktume, kada tiktai papūla po akimis tos, „nelaimingos“ kepenėlės. Tas kunigėlį taip gilei užgautu, kad net aszara jieszko vietos kur galėtu ramiai ilsėtis, pūlus iesz jo akeles. Ak! mokytiniai kietaszirdziai! kam jus savo geradėją, savo tėvelį taip kankinat? *Nabagas.*

Iš gyvenimo mirusio kun. J. Krakausko prabaszczius Daugszčių parapijos.

Randame „Saulėje“, kad kuningas J. Krakauskas prabaszczius Daugszčių parapijos, Kalvarijos paviete, mirė turėdamas amžiaus 65 metus ir buvęs žmogus pabažnas (Dievo baimingas) ir kitūse gerūse darbūse garsingas. „Saulė“, žinoma, apie tą kunigą negalėjo ką daug žinoti ar jisai gers ar ne, ir taip spėjo ir patalpi-

no, kaip iš Lietuvos nū ko žinią gavo.

Asz, kartu su visais žmonėms, tariau amžina atsilsis kunigo dusziai, bet apie garsingumą gerūse darbūse to kunigo visai priešingai tariau, ir kožnas kurs tikt pažinojo jį ar tai parapijonas ar kits iš apielinkinės gana geradėjingumą to mirusio žmogelio žino. Jis užstojo ten prabaszczium po myriui senelio kunigo Bebrininko, bet dėl parapijonų buvo jau ne Bebrininkas, bet slogintojas Krakauskas. Apelenkiant kitus Krakausko nemalonius su žmonėmis pasielgimus, tikt vieną ezion priduriu.

Apie 1881 ar 1882 m. perstatė kun. Krakauskas žmonėms reikalą pirkti naujas kapines turinczias 6 margus lauko, ir tas laukas buvo brangume 300 rub. kožnas margas. Ant tokio įneszimo žmonės kraipydami galvas nežinojo, kodėl kunigas reikalauja 6 margų derlingo lauko dėl kapinių. Bet tarp parapijonų rados žmonės dviejų kaimų: Putriszkių ir Panausiupio su prantantesni, nės ir mokyti, kurie perstatė kitiems žmonėms, kad kunigas nori 6 margų derlingo lauko ne tikt dėl kapinių, bet ir dėl savės, nes kitą dalį lauko galės sunaudoti ant sėjimo javų. Žmonės, szį tą dasiprotėją, visai ant kunigo noro nesutiko. Kunigas perstatė randui, kad kapinias senasias Daugsziūse reikia uždaryti, ir paskirti laidojimui kapines senas kaime Varnupių, kokius 6 ar 7 verssus tolio nū Daugszių bažnyczios. Valdžia projektą kunigo kū greicziaus iszpildė. Kun. Krakauskas atkerszjams kaimams Putriszkių ir Panausiupio anaipol kalėdo dams tų kaimų gospadorius neatlankė, dar jūs iszkeikdams. Žmonės su numirėliu neatbutinai turėjo dasiekti pirma Daugszius ir kunigą

Krakauską, o potam leisti numirėlį į Varnupių kapinias. Gerai, jeigu mirė ukinjkas ar jo sunus ar dukte, bet ką turėjo daryti biedniokėlis, o ypatingai kada pakyla darganos, lytus ir purvynai? Giridima buvo purikavimai parapijonų, ant savo prabaszcziaus. Jis bažnyczioje daugumą užkabinėdavo asabiszškai ir žmonėms gėdos pridarė nemažai, iki negavo slaptingos gromatos su pagrasinimu už užpuldinėjimą. Czionai Amerikoje viena moteriszke pasakojo, kad jį būvus liudininke kaip du koki dzukeliai purvynams esant raiti atneszią ant kapinių Varnupių mažą mirėlį.

Teriojo tas kunigas savo parapijonus su Varnupių kapinėms apie per 10 metų, bet galop jau apsiėmė ant pirkimo mažesnių kapinių Daugsziūse, nes Kalasauckui užmokėjo už 3 margus tikt 600 rub. ir dabar nelaidoja ant kapinių Varnupių, bet ant Daugszių. Jis kelis kartus ir musztynes turėjo su žmonėmis. Daug reiktu pieszti, bet tegul gana szito. Kas czionai Amerikoje yra iš parapijos Daugszių, tai tas gali būti geresniu nurodijtoju apie kun. Krakauską.

Pažystamas Trupinėlio.

— *Isz Petrapilės.* Czionai gana didelį sujudimą padarė praneszimas laikraszcio „Novoje Vremia“ apie tai, kad neužilgio bus įvestos taip vadinamos zemstvos „sziaurvakariniam kraszte“, t. y. gubernijose, priklausancziose general-gubernatoriui. Vilniaus (Kauno, Vilniaus, ir Gardino) ir Kijavo (gubernijose: Kijavo, Volinijos ir Padalijos). Ta naujiena jau pirmiaus buvo praneszta lenkiszko laikraszcio „Kraj“, vienok niekas nenorėjo tikėti, koliai jos nepatvirtino „Novoje Vremia“ — laikrasztis, greitai užvėdžiąs valdzios užmanymus. Tai gi „Nov. Vr.“ raszo, kad

įvedimui į tas gubernijas zemstvų nėra jokių kliuczių; kad geistina butų, idant ir visoje vieszpatystėje tas zemstvas greicziaus įvestų. Cziaszneka, kad įvedimas zemstvų esąs surisztas su isznaikinimų Vilniaus ir Kijavo general-gubernatorysczių, bet sunku spėti, ant kiek tai teisybė.

Zemstvos — yra tai toks surėdymas, kada kiekviena vieszpatystės dalis gali pati rupintis apie tūs reikalus, kurie tiktai ją vieną apeina; kada kiekvienas pavietas, kiekviena valstija (volostis) gali pati įvesti pas savę tokį surėdymą, koks jai patinka ir iszriukti sav perdetinius, kurie prižiurėtų iszpildymą jos užmanymų.

„Birževija Viedomosti“ pranesza, kad visūse gubernijaliszkūse miestūse sziaurvakarinio kraszto tapo įsteigtos komisijos įvedimui tose gubernijose zemstvų. Pirmsėdziais tų komisijų yra vietiniai gubernatoriai. „Biržev. Vied.“ pridėda, kad negali būti jokio abejojimo, jog zemstvos bus neužilgio įvestos.

— *Isz Petrapilės.* Pirmkelių dienų apleido spaudą atskaita „Lietuviszkai-Zemaitiszkos labdaringos draugystės“ už pereitus 1895 metus. 1 Sausio 1895 metų draugystės turtas iszneszė 973 rub. 94 kap.; per isztisus metus į draugystės kasą įplaukė iszviso 2480. rub. 76 kap. isz sekanczių szaltinių:

- 1) sąnarių mokestis — 441 rub. —
- 2) paaukavo — 14 „ 2 kap.
- 3) sugražinta paszalpų 60 „ —
- 4) pelnas nū vakarų: už bilietus 1793 rub. 15 kap.
- 5) „ „ „ isz bufeto 139 „ 95 „
- 6) procentas nū kapitalo draugystės 32 „ 64 „

Iszdūta per isztisus metus:

- 1] paszalpų — 736 rub. —
 - 2] ant įtaisymo vakarų 1025 „ 43 k.
 - 3] ant smulkių draugystės reikalų — 54 „ 15 „
- Iszviso 1815 rub 58 kap. Liko ant 1895 metų — 1639 r. 12 k.

Tikrų sąnarių buvo 64, isz

kurių 8 kunigai ir 5 moteriszkes. Naujai įstojo 26 sąnariai, apleido draugystę 22.

Draugystė per tūs metus įtaisė 5 vakarus su szokiais ir 1 koncertą ant naudos mokincanzijų Petrapilėje Lietuvių. Gryno pelno už jūs visus 767 rub. 72 kap., isz bufeto apart to 139 rub. 95 kap.

Iszdūta paszalpų iszviso 92 ypatoms:

- 1) 38 szejmynoms (iszviso 73 ypatos: 24 vyrai, 20 moteriszkių ir 29 vaikai) 270 rub. padovanota ir 10 rub. paskolinta;
- 2) 2 ypatoms ant instrumentų paskolinta 45 rub.
- 3) 17 mokincanzijų: dovanota — 146 rub. paskolinta — 265 rub.

Per 1895 m. buvo 2 visūtiniszki susirinkimai ir 17 susirinkimų draugystės komiteto. Sziaudieninis draugystės komitetas toks:

Pirmsėdis Petras Vileiszis, inzinierius; vice-pirmsėdis Vincas Matulaitis; kasierius Jonas Venckavyczius; sekret. Adomas Spurga; sąnariai komiteto: Silvestras Baltromaitis, Liudvikas Antonevyczius, Jonas Spudulis, Antanas Povalkis ir Ignotas Ramonas.

— *Isz Kauno.* „Kraj“ pranesza, kad Kaunas didinasi. Paskutiniūse metųse naujai tapo pastatyta į 60 namų, per ką miestas digcziai pasigražino. Ateinancziūse metųse ketinama yra įtaisyti elektriszką apszvietimą ir prigu-linezią kanalizaciją.

— *Kėdainiai.* (Kauno gubernijos) „Peterburgski Listok“ pranesza, kad vienas vaikas norėjo ypatingu budu palinksminti kedainieczius.

Jis pasirėdė į velnią ir szventą dieną, kada buvo susirinkę daug žmonių, pradėjo minioje lakstyti. Vienok — kam jūkai, o kam aszaros: daugelis bobų dideliai velnio iszsigando ir ar tikt negavo priepūlos.

— *Isz Maskvos.* Czia visą inteligenciją užima paskutinis

atsitikimas su buvusiu popu Tolstoj'um.

Tolstoj, pacinantis isz garsios rusiskos gimines grafu Tolstoju, tapo pirm keletu metu popu, nors to dideliai nenorejo jo tevas, turintis augsta vieta caro dvare. Budamas Maskvoje prabaszczium vienos cerkves, Tolstoj'us persitikrino, kad pravoslavija — tai klaidingas tikėjimas, kad vienintelis tikras tikėjimas yra katalikyste. Jis nesislepė su tūm savo persitikrinimu ir pavasaryje 1895 metų iszvažiavo į Rymą, kur atvirai priėmė katalikyste. Jo dvasiszka valdzia, dasizinojus apie tai, pareikalavo jį į savo sudą ir kada Tolstoj'us ten nestojo, sudas atėmė nū jo kunigyste (liszil sana). Tada Tolstoj'us padavė carui praszymą, kad jam daleistų parvažiūti, teisingdamasis, kad jis neslepė nū nieko savo persitikrinimų, kad jis praneszė apie savo užmanymą suvienyti pravoslaviją su katalikyste ir savo archierejui, ir ober-prokurorui „Svencziausio“ sinodo ir kitiems augsztiems valdininkams — o nė vienas jo užtai nepa-peikė — visi palaimino jį ant to darbo. Caras daleido sugrįžti ir Tolstoj'us liūtai platinio Maskvoje katalikyste beveik per isztisus metus. Dabar supykę pravoslavai patraukė jį vel į dvasiszka sudą. Tolstoj'us tapo areztūtas ir nuveztas į Nižni-Novgorod iszklausyti sudo nusprendimą: sudas atėmė nū jo kunigyste, bet paliko bajoryste; per 7 metus Tolstoj'ui uzdrausta gyventi sostapilėse (Maskvoje ir Petrapilėje) ir per 20 metų — uzimti bet kokią oficijalizka vieta. Vienok Tolstoj'us katalikystės neiszszadėjo.

A. P.

Isz Kitur.

Suvienytos Valstijos.

— *New Yorkas* 5 *Lapkri.* Jenarolas Fitzhu Lee, jenaro-

liszkas konsulis Suv. Valst. Havanoje, pribuvo czionai vakar. Apie kubaniszka klausymą jisai nieko ne norėjo iszsitarti, pabuvęs kiek laiko ir vel grįž su visa savo szejmyna į Havanną.

— *Washington, D. C.* 5 d. *Lapkri.* Prezidentas Cleveland'as iszdavė vakar prokliamaciję, kuri dieną 26 *Lapkriczio* skire kaip dieną padėkavonės. Prezidentas prokliamacijoje kalba, kad tą dien visi ant kiek galint susilaikytu nū darbo, eitu į bažnyczia ir mels-tu Dievo ant ateinancio laiko, kaip ir dėkavotu už visas geradėjystes suteiktas iki sziol. Tą dien — kalba prezidentas — ne reikia pamirshti ir apie vargdienius.

— *New Yorkas.* Depesza isz Key West daneszė į „Heraldą“ sekantį: „Tulas prakilnesnis kubanietis prasitarė, kad miestas Havanna taps apgultas per kariumenę kubaniszka po vadovyste jen. Maximo Gomez toliau trukyje 60 dienų.

— *Lima Peru, 2 Lap.* Isz Sucra isz Bolivijos daėjo czion zinia, kad senatoriszka komisije dėl uzrubežinių dalykų perstatė Senatui projektą pripazinimo ir apszaukimo per Boliviję pasikėlelius kubieczius už kariaujanczia pusę.

— *Tegucigalpa, Honduras* 6 *Lap.* Czionai susitverė klubas, kuris pasiēmė neszti pagelbą kariaujantiems kubiecziams. Szanariai to klubo siųs žmones, pinigus, ginklus ir amuniciję. Į szanarius to klubo stojo prakilniausi gvventojai.

— *Londonas* 1 *Lap.* „Standard“ atlaikė depeszą isz Madrido, daneszanczia, kad paskola, kokia randas paima nū ispaniszku bankierių, isznesz

iki 400,000,000 pezetu (apie \$80,000,000). Isz tos sumos 20 milijonų pezetu paskirta ant uzmokesties kompanijai transvaaliszka už pristatymą kareivių ant Kubos; 50 milijonų pez. bus sugražyta ispaniszku Bankui; 63 milij. pez. kaipo atsilyginimą gaus Bankas de Paris et du Pay Bas, likusieji pinigai bus apversti ant vedimo karės ant Kubos.

— 2 *Lapkri.* „Daily News“ atspaudė laiszka tulo angliszko prekėjaus nū salų Philipiszku.

Autorius laiszko sako, kad pasikėlimui kaltas yra randas ispaniszkas, nes gyventojai nebegalėjo jau ant ilgiau kęsti prispaudimų ir turėjo pakelt maisztą.

— *Berlynas, 1 Lapkr.* Zinia padūta keletą dienų atgal per „Hamburger Nachrichten“ apie buvsia sutartį tarp Vokietijos ir Rosijos, dar visu smarkumu juda... Visos vokiszkos gazetos peikia Bismarką, kad taip apibjaurojo visą valstiją. Austrijokiszkas cisorius Pranciszkus — Jūzas ir grovas Kalnoky, dabartinis ministeris uzrubežinių dalykų, praszvaistė kiek tą paslaptį tarp Bismarko ir Rosijos, o kaipo gi cisorius vokiszkas bauginosi, kad netikrumas Vokietijos trisutartiniam ryszyje gal pertraukt tokį ryszį, isz ko tiktai vien Rosija naudotu, paszalino Bismarką ir sudrutino ryszį su Austrije.

Dalis darbu.

— *Tonawanda.* 5 *Lapkri.* czio tapė atidarytas pabirkas gelezies firmos „Tonawanda Iron & Steel Co.“ Atidarė pat-sai naujai aprinktas prezidentas McKinley. Darbą gavo 300 darbinjku.

— *St. Louis Mo.* 6 *Lapkri.* Didis sujudimas radosi apyvartoje ir iszdarbystėje. Padū-

da, kada po atidarymo pabirkų, malunų ir vandeninių malunų, kurie stovėjo per isztisą vasarą, gavo darbą suvirsz 4,000 darbinjku.

— *Chicago, Ill.* 6 *Lap.* Isz priezasties didelio sujudimo ant gelezkelių kompanijos priverstos steliūt daugelį naujų vagonų, nes dabar nepritenka. Tula Chicagos firma, kuri diei rupinasi konstrukcija vagonų, sako, kad už kokia 60 dienų gaus uzstelevimų apie 40,000, ar 60,000 naujų vagonų padaryti.

— *Pittsburgh, Pa.* 6 *Lap.* Kompanije Carnegie padidina savo dirbtuves; kasztai isznesz pusę milijono dolerių. Pereitą sere da atidarė pabirkus firmos Pork House. Darbą gavo 700 darbinjku.

Atidarytos taip gi dirbtuves firmų: Olive, Schoen Manufacturing Co., Standard Maf'g Co. ir t. t.

— *Buffalo N. Y.* Rollin Wilbur, superintendentas gelezkelių Lehigh Vally, iszdavė paliepimą, idant paleistu į darbą visas dirbtuves vagonų ir maszinų to gelezkelio kaip Buffalo taip Rochester'yje ir Manchester'yje. Dirbtuvėse tose gaus darbą ne tiktai paskirtas skaitlius darbinjku, bet ir pilnai szeszes dienas ant sąvaitės dirbs.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Naugatuck ir Union, City, Conn. 5 *Lapkriczio* 1896 m.

Spalio 28 d. tapo suszauktas klubo susirinkimas, idant ap-svarstyti ir tikrai nutarti už kurią partiją atidūti balsą... Po atidarymui mitingo ir po trumpų kalbų, tulas tautietis ineszė, idant butu isz laikrasz-czių perskaityti polytikiszki apraszymai dėl aiszkesnio su-pratimo.

Ant to visi sutiko, ir pradėjo vienas skaityti, o visi su atyda klausė. Tapo perskaityti keli num. „Vienybės“ „Lietuvos“ ir num. 43 „Garso“. Po tam vėl susirinkusieji viens po kitam padavė savo nūmones ir žinias. Ant galo, kada jau paregėjom gyrymus vienos ir antros pusės, po draug ir supratome, ką reiskia „free silver“ ką reiskia „gold standard“ ir ką „16 to 1“, vienu žodžiu tarent, — kada suprato me bei pazinome uždūtę bei mierius vienos ir antros partijos, tada visi vienbalsiai nutarėme atidūti savo balsus už republikoniską kandidatą McKinley. Su tūm viskas rimtai pasibaigė. Lapkričio 2 d. vėl susirinkome, kaip ant trumpo pasilinksminimo, be muzikos, prieš rinkimą. Ant pradžios susirinkimo, atėjo iš miesto p. W. Neary, kuris atidavęs prigulinczią gūdonę susirinkusiems, prakalbėjo taip: „Mą neapeina už kurią partiją jus balsūsite, auksą ar sidabrą, tik tai asz jus meldžiu idant manes neužmirštumėte rytoj' ba žinote jog asz esmiu perstatytas ant *Representative*, o už tai asz jumis kaipo lyg sziol, taip ir ant to liau, busiu didei dėkingas“..... Ant to visi sutiko. Tada p. W. N. papraszė idant priimtumė nū jo dovaną ir iszėjo.

Bebaigent mums kalbėtis, atsilankė p. Baltrukonis ir p. Danisevyczia isz Waterbury'o kaipo delegatai isz tenykszczioliet. kliubo. Kada liko paprasztyti, idant iszreiksztų savo reikalus, p. B. prakalbėjo į susirinkusius taip: „Broliai, Lietuviai, atvažiavome mes pas jus szia dien, ne ant disputų ir neesame koki ant to stovinti kalbėtojai, tikt atvažiavome isz mus kliubo su tikrais reikalais musų. Broliai Lietuviai, atvažiavome mes visi į Suvienytas Valstijas Amerikos, o kas mus priėmė? pas ką atvažiavome? Atvažiavo-

me pas turtingus republikonus; rep. mus priėmė, rep. mus užlaiko, rep. mums gyvybę suteikė, rep. ir Suvienytas Valstijas užlaiko. (Turbūt pamirszo pasakyti, jog rep. mus ir dvase szy. apdovanojo! Raszėjas). Taigi mes ir turime už rep. balsūti; apie demokratus ir kitas partijas, neprivalome nė mislyti, tikt turime storotis kad rep. viena partija visada butu, o busime laimingi..... Taip gi ant se natos dem. isz Naugatuck'o nebalsūkite, ba niekai, lupikas, o balsūkite ant rep. p. E. D. Steele, isz Waterbury'o, kuris yra geras žmogus dėl lietuvių, didei atsizymėjas, ypatingai tūm, kad tankiai liet. sveikina ir t. t.“. Kada pabaigė savo kalbą p. B. atsistojo tulas tautietis ir pratarė taip: „Mano nūmonė yra tokia: rep., kaip sakė p. B., mums gyvybos nesuteikė, nepriėmė, neužlaiko nė mus nė Suv. Vals. Asz atvaževau pas darbinįką, darbinįkas manę priėmė ir užlaikė pakol pats isz savęs pradėjau užsilaikyti. Tas darbinįkas manę priėmė ir užlaikė, kuris ir kapitalistus užlaiko, ir kuris dieną ir naktį dirbdamas vargų savo neiszvargsta, o kapitalistai nedirbdami, tikt isz darbinįkų kruvino prakaito voliojasi po turtus, kaipo spirgas po taukus! Taip ir Suvienytų Vals. kapitalistai neužlaiko. Kaip Suv. Vals. taip ir visa pasaulė užsilaiko isz darbinįkų ir ant darbinįkų tvirtų peczių pasireme. Taip gi neturime geisti tikt vienos partijos, nės kur viena partija kaipo Rosijoje, Turkijoje ir kitur ten vargas, suspaudimas da didesnis“..... Po tam buvo paprasztytas idant prakalbėtų ką turi p. Danisevyczia; kuris pradėjo taip: „Lietuviai citizens! Asz republikonas, tikrai rep. Pirmiau buvau dem., per tai nė overkoto neturiu, o mano draugas p. B. buvo visada rep. tai ir overko-

tą turi (jū kai pakampėmis). Mus priėmė į Ameriką erelis sparnelius iszskėtęs“.... ir tt. ir tt. pasakojo. Taip gi pasigyry, kad žino jogei Anglijoje yra brassmyliai kaipo ir Amerikoje, o kiti da to nežinojo ir tt. Po tam pradėjo vėl per naują girti p. Steele, o p. Kennedy peikti, tarydams: „Kennedy pirmiau buvo ir rep., o dabar dem., ar jus tai žinote“? Nieks neatsiliepė. P. D. varė toliaus: „Jus nežinote, asz gyvenu szitam stėte ir Waterbury'o mieste jau 14 metų tai žinau; buvo taip: kitasyk, jau seniai, jus nežinote, p. K. buvo rep. siustas ant „Convention“ ar į Washinton ar kur, tai man negalvoj', tiktai kaip jis ten nuvažėvo, tai parsidavė už „free silver“ ir už Brayan'a ir nū to sykio stojosi demokratu“, (ar tiesa kad seniai prieš 14 metų buvo ant Convention tarybos apie „free silver“ ir apie Brayan'a? Raszėjas) ir tt. ir t. daugiau pasakojo tais paczias pasakas po kelis syk atkartodamas, o ir naujų dar vie atrado, kad į laikrasztį viską suraszyti negalima. Tikūsi, jog g. skaitytojai supras ir isz to kas virszui parasztyta apie vertę kalbų Waterbury'o delegatų, ir iszdūs nusprendimą kokią naudą tokios kalbos gali atneszti, ir kur nuvesti gali musų tautiecius turinczius miglotus protus? Asz tikt iszтариu tiek: Apszvietos! Apszvietos! neatbutinai mums reikalinga. *Vietinis.*

Perzvalga.

„Lietuva“ num. 38, pranešza, kad į Kauną atvyko svetimtaūtis inžinierius Veltz, kuris nori įtaisyti paipas vandėnio tekėjimui į kiekvienus namus, kaip jau visur miestūse yra, ir jis reikalauja, kad nauda to įtaisymo jam butu palikta net ant 60 metų. Lietuvoje vis naudojasi svetimtau-

cziai. Arklinius strytkarius Kaune įtaise prancuzas Dupont ir dabar jau gerus pinigų krauja. Vietinei gyvenotojai nieko patys neįstengia.

Vilniaus red. ir paviete užvedė turgadienius kas panedėlis, miestelyje Krasna, ir tris meturgius butent: 2 Vasarį, 23 Balandį ir 6 Rugpjūtį.

Miestelyje Žiupranūse, Aszmenės pav. užvesti meturgiai kas pirmas panedėlis kiekvieno mėnesio.

— Chicago Ill. draugystė „Dovydo karaliaus“ loszė teatrą nedėlioje 25 Spalio, dramą 7 aktūse: „Pardavimas Jūzapo Egipto prekėjam“.

„Lietuva num. 40 raszo, kad Trakų miesto virszinįkas, sutarė su žydais, miesto rodinįkais, pardūti seną Keistuczioliet. rumą. Trakūse gyveno garsumis Lietuvos kunįgaiksztis Keistutis, czia užgimė ir jo sunus Vytautas. Tai gi Trakų Lietuvos kunįgaiksztezių rumo griuvėšiai, tai musų brangenybė, kaipo vieta gyvenimo garbingiausių musų kunįgaiksztezių. Tą tai brangenybę rengiasi ant iszardymo pardūti gudas burmistras, susitaręs su žydais. Daug isznyko musų senovės likimų per nerupestinumą musų ponų — argi dabar dar užsilikusius ardys mums maskoliai su žydais susitarę?

— Jonas Zeberys, atvykęs į Ameriką 21 d. Birželio, sziu metų, raszo apie girtūklystę, kuri yra pilniausiam žydėjime czia Amerikoje, ir sako, kad apie raginimą blaivystėn nieko negirdėti. Kur yra kunįgai, ten girtūklystė nėra mažesnė, kur lietuviai neturi dvasiszko vadovo. Apie lietuvių kylimą taip sako: „kas ją kels, jeigu vadovai: vieni skęsta girtybėje ir per tai patys nieko nemato, kiti trokszta sugriebti aukso szmotą, nės kelti lietuvių už dyką es sunku, daugumai rupi lietuvių doliarai labiau už lietuvių; kiti vėl rėkia, kad jie

kelia ir tikt per jų darbus lietuvių dar laikosi. Jeigu kelsime lietuvių ant labo savo brolių, jeigu darbais parodysimė jog mylime savo tautą, mūsų darbai skambės patys per save, reikalaujančių-gi skambės vien jų pačių reikšmas.“

— Detroit, Mich. lietuviai klierikai — kurių yra net vienuolika — lenkiszkoje seminarijoje įsteigė liet. draugystę vardan S—to Kazimiero. Mieris yra platinti liet. kalbą tarp atšalėlių klierikų, kurie gėdisi savo kalbos, ir užlaikys liet. knygyną, iš kurio kiekviens sąnarys turės skaityti, paskui apskait, apie ką yra skaitęs. Gerai butu, kad išleisčiau knygų paaugautų tai naujai draugystei nors po kiek knygų. Antraszas: Society St. Casimiri, Polish Seminary, Detroit, Mich.

— Cleveland'o Ohio lietuviai rugoja ant savo buvusio klebono kun. Dielininkaičio, kuris be žinios parapijonų jų apleidęs prasiszalinio palikęs parapiją be jokios tvarkos, iško užgimė nesutikimas tarp parapijonų. Nekurie troksdami liet. kunigo aukavo savo paskutinius centus, o dabar viskas nuėjo ant niekų, vertybės 500 dol.

„Garsas“ num. 40 yra patalpines korespondenciją iš Edwardsvilės, Pa. — Pralėta nū draugystės sv. Antano, o baigta ant 10 dol. kuriūs kun. Burba Paukszčiui ant prilaikymo „Vienybės“ dūdavęs kas mėnū ir akis pagadinęs ant „Vien.“ korektų. Didei gaila kad kun. B. tokią prastą nūmonę apie savę paleido — arba paraszė —. Nes ant ko davė tą 10 dol. kas mėnū, tai buvo visai kitoks mieris o dabar jį pavertė į asabiszkumą prieš Pauksztį. Jei pats kn. B. nebutų apie tai tokią pasakalą paleidęs arba paraszės, tai apie tai nei lapė butu neloljus ir kun. B. butų senąją gar-

bę, kaip užpelnę, pasilaikęs.

— Atsiliepiame Lietuvaitei „Garsas“ vietoje rimtai paaizskinti, už perdirbimą arba pasinaudojimą „Szirdies jausmų“ taip atsako: „A. kukų! Lietuvaite! Ar tai tu čia tamstėle? Eik szia pasikalbėsime „Maloni Lietuvaite! gal tamsta buvai akis iszsitrynus pipirais, kad nematei szitų eilių pirmiau pakol plunksną į ranką paėmiai?!“ Tai bus bene nū taradaikos iszmokęs.

„Garsas“ talpina vertimą, knjgos, grovo Lelivos gudiszkaikai paraszta „Padėjimas Lietuvių tautos Rusų vieszpatystėje“ ir iszleis atskiriam knjgoje. Tas darbas yra, didei pagirtinas, nes ir nemokantie jie gudiszkaikai galės patirti ko kioms intrigoms valdzia Lietuvos slėgia. Kitą vertimą talpina kun. Žebrys „Ryte“, bet toli nesutinka szis su „Garso“ vertimu.

„Garsas“ num. 41, korespondencijoje apie „Tėvynės Myletojų“ draugystę, raszta nekocio J-s isz Northampton, Mass. didei ją nupeikia ir sako, kad dr. nori „Susivienijimui“ už akių užbėgti ir neapsirinkus sav už pamatą sv. katalikiszka tikėjimą, nori darbūtis. Taip gi bara p. Kazakevyczią „Sus.“ sekretorių, kurs pamindamas po kojų „Sus.“ darbūjasi apie „Tėv. Myl.“ dr-stę, ir sakosi raszėjas, nežinas dėlko p. Kaz. taip daro. Pagal jo nūmonę, tai iszeina taip: Jeigu kuris myli savo tėvynę, tai turi pristoti į nū seniai jau sutvertą „Susivienijimą Lietuvių Katalikų Amerikoje“, kur, numiręs, gaus 150 dol. Tai geriausia įrėdnė taip tėvynę mylėti.

„Garsas“ talpines yra: „Szių metų lietuv. parapijos padėjimas Plymouth, Pa.“, kur Lizdas ir Paukszčiai pastatyti esą priezasczią tų visų nesutikimų Plymouth'o parapijoje, — tas rasztas yra kun. Burbos. Gailu, kad tenai, kur buvo

pavyzdis visoms liet. parapijomis, ir vyriausi tėvynainiai, pastojo dabar prieszagineis patys sav. Visi tie vaidai ir neapkanta kilo dėl vyskupo algos: kun. B. reikalavo kad parapija mokētu tūs 75 dol. o parapija pripazino kad kunigas isz savo kiszeniaus gal užmokėti. Kun. B. sakė esant tai nekatalikiszkaikai, kad parapija nenor vyskupui algos mokėti. Kunigas B. panaikino parap. susirinkimus, parapijonus ant dviejų dalių perskyrė ir jų sukirszino. Kam čia taip daug kitus kaltinti? Kaip buvo isz pradzios, tegul buva taip ir visados. Geistina, kad viskas butų kaip buvo. Jeigu jau per pamokslą atsiszaukė M. Liutkevicius, tai galim dasiprotėti koks buvo ir pamokslas. Ar tai tokiems pamokslams reikia bažnycias dar statyti? Rodos, nereiktu protauti, kad kiti neturi galvos o tikt kopustą. „Garso“ redakcija ant galo nū savęs priduria: „Plymouth'e yra nemaž iszmingų vyrų, kurie nepavelys savę už nosių vadzioti, kad ir keles deszintis dolerių ant dienos prageriancziai ypa tai“. Tikrai teisingai nusprendė, kad parapijonai nesidūs savę už nosių vadzioti, bet kartais ir teisybę dėl artymo garbės reikia užtylėti, o dabar apskelbė kad kun. B. net keles deszintis dol. per dieną prageria.

„Rytas“ num. 31, nubara „Vienybės“ už „dirmavonę“ kad tą žodį panaudojo p. Jurgytis dėl uzvardijimo — apysakelės, kur girios sargas vaikalus — piemenims rengė pylos už iszganymą lankų girioje. Prisigerinęs sargas piemenims iszkarszia gerai kailį, ir piemenims lieka atminimas kaipo dirmavonė. „Rytas“ sako, kad poni „Vienybės“ per tai po biszkį nori dūti lietuviams szliupystės paragauti ir esąs begėdiszkas bedievystės iszmislas.

Toliaus pranesza apie liet. parapiją Connecticuto farmerių; kur jie paraginti per „Ryto“ iszleisčiau keta sav bažnyczia įsitaisyti, ir nekurie pasizadėjo po 10 dol. dūti, ir taip ant pradzios 240 dol. taip kaip saujoj' jau yra. Per susirinkimą farmerių atėjo nekoks paszlemėkas Vilkas ir kad farmeriai suklaupė ant maldos, tai tas kaipo tikras vilkas suklaupusiems ant galvų my.. Mazeikienė turėjo jį muszti kaip arklį su pagaliu. Na, toki szelmį reikėjo tūjaus laukan iszvesti, ir atlikts kriukis.

„Rytas“ num. 32 raszdamas apie liet. laikraszczius, visus iszbara, „Vienybės“ už negerą rekliaimą dėl „Tėvynės Sargo“. „Vienybės“ apskelbė „Tėv. Sargo“ programą ir nepagyre dėl jo atkaklaus mierio, už tai, girdi, atrado „T. S.“ nei sziokiu nei tokiu dėlto, kad kunigai jį iszleidzia, jo neapskelbė, o kaip apsi-reiszke „Kardas“ tai „Vien.“ didį džiaugsmą apskelbė. Zenklina, kad laikraszcziiai gerai pazinsta vienas kitą. „Lietuvą“ nubara už netalpinimą koresponden. prieszai „Saulę“ už jos neczystatas ir p. Vieni-binskio, „Lietuva“ tų lietuvių suniekina, kam girdi, pliovones kelti ant laikraszczių, tas negrazu. „Saulė“ „Lietuvai“ padėkavojo nū szirdies. Taip ranka ranką mazgoja. „Rytas“ su „Kardu“ veda teisingą karę dėl bedievystės, nes „Kardas“ turi už principą platinti bedievystę.

Nezinia kodėl „Garsas“ neeina „Rytui“ pagelbon priesz „Kardą“? Antraip gal „Rytui“ taip prastai eiti kaip ispanams ant Kubos.

„Saulė“ num. 44 talpino „smutną naujieną“ apie kun. Pezą isz Scranton'o jog likosi paszaliutas nū prabaszczytės ir parsidavęs parapijos baldus norėjo iszkeliauti, tai parapijonai nū dypo susigrązino atgal ir pas vaitą nusivedė; ku-

riam pareikalavus 800 dol. parankos už kun. Pėžą o neatsi radus nei vieno kurs butų paranką statęs, nuvedę kunigėlių į cypę. Toliaus sako tas pats ir su Arkansų kun. Balceiu, kuriam skvernus ir nukirpo už nulipinimą Agnieszka mergaitės. Net sziurpulei žmogų ima. O Kristau Jezau kiek dabar latų ir judoszių priviso.

„Saulė tamė pat. num. talpina gromatas M. Guszczius ir J. Skudzius isz Hazen Arkanso liet. kolonijų jog tie jau prapūlė ant amžių, kurie Arkanse laukus pirkosi, gū džiiasi kad szi metą viskas iszdžiuvę ir bulvės supuvę, jie labai nekantanti isz Butkaus, p. Olszevskio o labiausiai isz kn. Balceiuo. Bet ar szi kalti ir už tai kad viskas iszdžiuvo? Kodėl pernai buvo gerai?

„Saulė“ num. 45 talpina straipsnį po vardu „Privalumai kunigo“ paraszta kun. P. W. — Toks kun. mums yra nezinomas. — Raszo kad niekas ant svieta daugiau gero ir, ant nelaimės, didesnio pikto nepadaro, ką kunigas. Kunigui turi buti visi lygiai; turtingi kaip ir vargszai turi buti jo broliai, nes visi yra lygus priesz Dievą.

Korespondencijoje isz Philadelphia, raszo, kad parapija negali surast jokios tvarkos pinigines, esą iszdavimai net su magaryezioms o jėmimai yra labai suklaidyti...

„Saulė“ num. 45 dūda atsakymą kun. Žebriui už kritika-vojimą „Saulės“ „Lietuvos“ „Vienybės“ ir „Kardo“. Kun. Žebriui taip raszo: „Argi tu norėtum szitam devyniolikta-me amžyje laikyt visus lietuvius tamsybėje, kad jau visos tautos yra ne „Ryto“ amžiaus, tik tai pasikėlime „Saulės“. Kada visa „Lietuva“ suėjo į „Vienybę“ ir paėmė „Kardą“ į ranką dėl kariavimo su tam sybe, su nevidonais Kristaus mokslo“.

„Kardas“ num. 26 raszo apie

nesenei atkeliavusę isz Lietuvos Petronę Jasiaziutę isz Kauno rėd. palaikytą už beprote, kad stovėdama ant ulyczios verkė. Ji turėjo dar 50 rubl. atvykus į Baltimore ir ketino į Chicago keliauti. Jai atvykus kas žin kas ją nuvedė pas Vincą Adomaitį, užlaikytoją kraucziuotės ir burdingie-rių, pas kurį linksmas gyvenimas ir asotis bei stalas nenu-džius ten be alaus. Szi pamatę kad Petronė tur dar pinigų, kalbino kad ezia apsiliktu, szi ir liko; vakare Adomaitienė jai pasakė kad atskyrių lovų neturi ir galiuti atsigulti su vyrais, kaip ir visos ezia kad daro, mergina turėjo su tūm likimu susitaikinti ir kol pi-nigų turėjo, tol buvo pas Ado-maitį. Paskui ją iszvarė ap-szaukę beprote. Nū Adomai-cziio pateko pas Jonaitį ir Kra-kaucką, kur padarė ją visai be proto. Ji susitikus kartą du vyrus paklausė, ar nežino kur dėl jos darbo, szi atsakė — eik ir pasikark. Szi žo-džiai įvarė ją į nusiminimą; kada pradėjo labiaus nerimas taut, szi nuėjo pas kunigą ant rodos, kad ji vienval verkia ir iszėjus ant ulyczios stovi; kunigas pripažino kad ji turi buti be proto ir paraszes pa-liudijimą beprotystės liepė nuvesti į beprotnamį. Tie ir nuvedė ją, bet daktarai iszra-dę ją sveika liepė vestis atgal ir vėl nuėjo pas kunigą ant rodos. Kun. suszuko: „O, matai, kaip demokratai buvo, tai viską padarydavo, o dabar žiurėkite kaip republikonai neklauso“, ir davė rodą iszve-dus miestam paklaidyti, o po-liemonas radęs žinos ką su ja padaryti. Roda likosi iszpil-dyta, ir poliemonas nuvedė ją į beprotnamį. Dr-ka Želvie-nė isz laikraszczių patyrusi nuėjo atlankyti, ir su vargu ją iszklausinėjo. Szi su asza-romis meldė Želvienės, kad jai atsiustu kun. dėl iszsispavie-dojimo. Želvienė atėjo pas

kun. ir viską apsakė, kun. ta-rė: „o, asz ją gerai žinau, ji yra durna, ji iszeina ant ulyczios ir verkia naktyje stovėdama. Jau 3 nedėlios kaip ji su be-procziais uždaryta ir apimta karsztligės į ligonbutį yra per-kelta. Ją keta gražinti atgal į Lietuvą po iszradimui kom-pauijos, kuri ją atvezė. Ar tikrai nereikia Emigrantų na-mo?

„Kardas“ nežinia dėlko tal-pina savo skiltise straipsnius antidieviszkus. Ką nori su tūmi atsiekti? Musų žmonės tokius rasztus nei į ranką ne-ima. Tūmi neapszvieši žmo-nių, atitraukdamas jūs nū ti-kėjimo, tamsūlį tiktai tikėji-mas sulaiko nū nedorybių. Jei ne tikėjimas, tai tamsūlis žmogus butu nūžmesnis už žvėrį. Mums sziadien nerei-kia bereikalo žudyti darbą ir laiką ant nereikalingų svajo-nių o tiktai mokinti musų žmones pirmiausiai skaityti dar, o paskui kad jie butų lie-tuviais — tėvynainiais, nepas-totu iszgameis, lenkais, gudais, vokiecziais ir anglais. Vieto-je gintis mums nū minėtų už-pūlikų ir naikintojų, bei vie-nytis idant jūs pergalėtumėm, mes vaidijamės tarp savęs ir vėją gaudome bei tūmi savo ir taip menkas spekas naikiname.

„Nauja Lietuvoska Ceitun-ga“ num. 42, apraszymą yra talpinusi apie susirinkimą „Lietoviszkos skyrymo drau-gystės“ Priekulėje, kuri skait-lingą aplankymą turėjo, kur kalbėtojais apie visokius reika-lus draugystės apkalbėjo, ir p. Steikys kalbėjo „dabar ar-ba niekados“ darbūtis kad darbas ne dovanas butų dėl peticijono ir deputacijono iki ministerio apszvietos, nes tam neįvykus prieszinįkai jūm la-biaus duktu. Todėl rupin-kim, jeib ne kartuntą musų vaikai bei vaikų vaikai ant musų neszauktu: „Jus kalti esate musų prapūlimo“

„N. L. Ceitunga“ num. 44

raszo apie „Lietuvos Paslą“. Ui jis graudziai verkia! Ra-szo, po kiemus beslimpinėda-mas buvo nabagas į kelių uki-nių — tvirtų lietuvių — ran-kas pakliuvęs, o tiejie jo ki-szenius perkraustę ir radę vi-sokias bjaurības — suraszytas — apie lietuvius jį taip supam-pijo, jog nabagas — Liet. Pas-las — praėjusę subatą net verkdamas isz Tilzės iszszluba-vo. Ui, kad tų lietuvių tiek daug yra, ui, kad tiek daug jų praako, ui, kad tiems negali daugiau melūti.

„N. L. C.“ num. 45, pirma-me straipsnyje: „Kaip vokisz-kiejie konzervatyvai priesz lie-tuvius ir jų rasztinikus siunta“ aiskiai iszrodo, tų musų di-džiausių neprietelių, žabangus ir pinkles, į kures dabar jie su varu nori lietuvius suvaryti. Vokiszki laikraszcziiai placziai apskelbė, kad lietuviai, veng-rai ir lenkai susidėję nori savo vieszpatystę gruntavoti ir nū Vokietijos atsiskirti. „N. L. C.“ atsiliepia tiems begėdziams taip: „Isz tikro „Paslui Liet.“ ir kitiems vok. konzer. galva yra daugiau kaip apsvaigusi. Lietuva bei Lenkija be jokio kareivio, be kanūlės, nū dru-tosios Vokietijos bei did. Mas-kolijos su daugiau kaip 10 milijonų kareivių turinczioms ir daug tukstanczių kanūlių, sumuszi į plentą. Labiausiai vokiecziai užpūla ant Dr. Sauerveino, kuris pats budams vokietys isz Hannoverių, lietu-vius szelpia ir keta vesti lietu-vius, lenkus ir vengrus kruvoj“. Jį vadina tėviszkės judosziom.

„Lietuvos Paslas“ num. 26 raszo apie socialdemokratus ir jų pagelbinikus, kurie ir nori jau lietoviszką laikrasztį dėl lietuvių iszleisti. Pagelbinį-kais vadina lietuvius, o laik-raszcziio jau nereikia, nes „Nauja Liet. Ceitunga“ jo vie-tą jau užstoja, ir skyrymo lai-ke mielai skirs socialdemokra-tą, lietoviszką ukinįką, ar jis Jankum vardu bus arba kitaip.

Toliaus raszo, kad Mauderodiszkoi Ceitunga — taip vadina „Naują Liet. Ceitungą, nes vokietyš Mauderodė ją išleidžia — pasakoja savo skaitytojams apie naujos liet. konservatyvų partijos gruntavimą, ale norime užtikrinti kad konserv. partija jau senei gruntavota esanti o ir šzauns skaitlius lietuvių priguli, ir ką p. Voska raszo, tai jokio svarbumo nėra, o jei keli konservatyvai nori susieiti, tai jug p. Voska neužgins to, ar tai pas kuniją ar kitur. Kas žin kur jis patyręs kad konserv. susieis ir nusiuntęs savo prietelį Juszką szpiegavoti, kur kiti ypaciai ant susikalbėjimo buvo pakviesti ir Juszka išdrįšęs žengė į tą stubą ir gavęs žodį, emė lietuvius pagirti. Užklaustas, ar ir jis prie konserv. partijos priklausas, atsakė, kad prigulys prie lietuviszkų konserv. Tada jam tarė: „Prieteliau, kaip tu ezion įėjai?“ Ir taip tas szpiegas turėjo „laukan“ eiti, ir Mauderodiszkoi menk patyrimo apie tą susiejimą gavo. Tacziaus kas akyviausia yra, o tai kad vok. konserv. kurie priesz lietuvius dirba, ant savo susirinkimų lietuviszkai stengesi kalbėti, nes nepažindami liet. kalbos nesupranta ką apie jūs liet. laikraszcziai raszo, ir ant ra, jie norėdami į lietuvius kalbėti ir kvailinti jūs, turi pirma liet. kalbą išsimokinti. Tai yra didis žingsnis liet. pirmyn. Vokiecziai jau mokina si musų kalbą, toliaus mokinsis lenkai ir gudai.

„Liet. Paslas“ raszo apie lietuvių pralobimą, ir sako, jūm lietuviai pralobsta, jūm į vokieczius pavirsta, o pavirtę į vokieczius jūm labiaus pralobsta, dėlto jei nori turtingu pastoti, tai turi į vokietyį pavirsti. Dėlto lietuvių suvo kieciavimo dėl, nieks nėra kaltas, kaip tikt jų pralobimas.

P. Pelėda.

Turtas ir laime.

*Isz gudiszko.
(Tasa.)*

Nusiuntus rasztelį, Antuaneta sugrįžo pas savo draugę, nusiminimas kurios perėjo į ligą. Antuaneta perkalbėjo ją prigulti ant kanapkos, išpynė jos plaukus, kad sumažinti kiek galvos karsztį ir pridengė atszaluses josios kojas. Vos spėjo vis tai padaryt, kaip atėjo lekojus praneszt jai, kad jaunas grovas laukia jos iszei nant. Rudolfas stovėjo rankas sudėjęs ir atsirėmes prie stulpo gonkų. Jisai paziūrėjo tiktai tada, kaip Antuaneta dasilytėjo jo rankos. Pamaczius kad jis taip iszbalęs ir taip persimainė ant veido mergaitė suszuko:

— Kas jums, Rudolf? Meldžiu viską mą apsakyti!

Jiė pasodino ji szale savęs ant kedės.

— Nevertas esiu draugaut su jums, Antuaneta, — prasz nabzdėjo jisai: — asz netikiausias žmogus, todėl kad buvau kaltiniku nelaimės, kuri kyla ant musų. Tiktai kulka gal manę iszgelbėti. Bet ne apleiskite nelaimėje vargdienę Valeriję, tą nekalcziausią auką.

Jauna mergaitė pratarė per aszaras:

— Rudolf, tas, ką jūs isztarėt, nevertas yra tokios augsztos ypotos ir teisingiausio žmogaus; jūs kalbate, kad jūs kaltinukas, bet ar kaltenybę teisina kaltenybe? Prisiekite priesz manę, kad atsisakote nū tokios baisingos mislies, arba asz turiu prisipažīt, kad kulka, kuri pervers jusų szirdį, suardys ir mano. Grovas sudrebėjo ir spindulys laimės apszvietė jo veidą.

— Antuaneta, mano brangiausia, tu ne gali suprasti, ką asz szioje valandoje jaučiu; norėcziau paszvest visą mano gyvatą, kad tiktai suteikti tav laimę, o vienok asz negaliu

net ir pasiulyt savo subjaurinto vardo; dabar, kada tu supranti, kad asz neapsakomai myliu tavę, pasakysiu tav visą teisybę. Tu dabar jau ne tikt draugė mano jaunystės, tu pusė mano duszios ir turi tikrą tiesą reikalaut, kad asz viską tav iszpasakocziau.

Jisai pasipraszė prisiartiti prie jo ir tykei iszpasakojo jai trumpais žodžiais visą reikalą, iszaiszkino visus atsikimus szijų dienų, o taip-gi ir uorą Samueliaus.

— Tu ir pati gali suprast, Antuaneta, — prisiminė jisai, — kad mes negalime prisimyt Valerijai apie auką, kuri lyginasi myriui, ir pati gali suprast, kad sunku gyvent po tokio paniekinimo.

Jauna mergaitė klausė drebedama nū tokio baisaus smugio; prie paskutinių žodžių grovo jį nublanko.

Ne, ne, Rudolf, tvirtinu tav: kaltę niekas neteisina nusikal timu. Ak, kad asz bucziau pilnūse metų, tai asz tūjaus iszliūszcziau tavę isz tos nelaimės, bet dabar praszyti nū savo užtarėjo, — norints jis ir gana geras — pusę savo turto negaliu.

— Tai tu mislyji, asz pirmocziau isz tavo pusės tokią auką! — atkirto greitai Rudolfas.

— Ne karszczuik, mano draugai galime grazei pasikalbėti tarp savęs.

Antuaneta apszlūstė prakaitu iszpiltą jo veidą ir pratarė:

— Niekas ant svieto ne gal stotis tarp musų ir ne dūt mums susiriszti, todėl kad mes mylimės vienas kitą; apart to asz mislyju, mes turime praneszt apie viską Valerijai, pirmiau negu daleisim taip mus apiplėszti. Tu ne rustauk, asz prijaucziu, kad viskas gerai pasibaigs, susimylės ant musų Vieszpats.

— Aniole — mano, — sznabzdėjo Rudolfas, spausdamas ją prie szirdies. — Dievas mielaszirdingas; Jam pasidabojo

suvienyti mano gyvatą su tavo szioje valandoje karczių szirdies jausmų; eik ir pasidalyk su tom žiniom su nelaiminga Valerija, tegul ji pati iszrisz ir iszsirinks sav kelę!

(Toliaus bus)

Kaip pranesza p. J. Moliuszis, k. M. Jūdiszius, buvęs klebonas szv. Jurgio baznyczios Brooklynė, persiskyrė su szium vietu ligonbutyje mieste N. Jersey. Kaip žinoma nekuriem, jisai nulauzė sav koją ir po tam virszui minėtam ligonbutyje davė pjauti; bet operacije nepasisekė ir mirė nū to.

Ant laidotuvių buvo du airiszki kunigai ir vienas lenkiszkas kun. Vieni jo gailauja o kiti dziaugesi, bet kaip ten ne but, vis-gi reikia isztarti jam amžiną atsilsį.

Paliko testamentą, kuriame padalina turtą tarp giminių, beje: Jūzo Kiczuko, Elzbietos Treigienės, Petro Klimo ir kitų. Kelis tukstanczius užraszė ant musų naujos parapijos; o visas savo knigas dvasiszkos įtalpos pavedė Motiejui Parszeliui, kuris rengesi eiti į Akademiją ir stoti kunigu. Jeigu daugiaus apie testamentą kas nor dasiznoti, tur kreiptis pas Jurgį Matulevicią ant Grand str., kurio rankose, kaip girdėjom, yra viena kopija, o kita rankose, lojerio, nabaszniško kunigo.

Didelis Balius!

Dr. SS. Petro ir Povylo rengė balių ant 25 d. Lapkriczio ant salės M. Paciukonio, Luzerne, Pa. Lietuviai ir lietuvaitės nepatingėkit atsilankyti tą dien t. y. Seredoje ant minėtos salės, nes linksmytis bus galima iki norui. Kas mėgsta paszokt, nepasigailės atėjas, nes muzykė bus puiki ir grajjs yvairius szokius be nustojimo. Smagiai pasiszokę, vyrai su merginom galės ir užsikąst ar iszsigert ko kas geidaus.

Visus meilingai užpraszo

Komitetas.

LIETUVOS ISTORIJA

nū seniausiu gadyniu iki Lublino unijai.

**PARASZYTA SIMANO DAUKANTO BUVUSIOJO VILNIAUS
UNIVERSITETO PHILOSOPHIJOS MAGISTRO.**

(Tąsa).

Augustas visu pirmu norėjo Lenkams kokiomis noris didiomis dovanomis pasigerinti. Todrin suvadino jūsi į sueimą į Vilnių ir taip buvo Lietuvių didūmėnų pakukuliavęs, jog jos akivaizdoje Bielsko kuningaikštiją Paletijo esančią nū Lietuvių ukės atskiedęs Lenkų ukei padovanojo. Lietuvos didūmėnė nevien negynė tą daryti, bet keketoms spaudėsi pasiraszyti. Padaręs Augustas Lenkus savo prieteliais ir vincziavomis nusiteisinęs bažnyčia gyvenė sav su savo Barbora dabar be rupesnio; vienok kurie tos slapties nežinojo, kalbėjo ką kitą ir svietui tas didei netiko. Augustas krupavo savo tėvų, kurie galėjo rustintis, iszgirdę tai paskalbomis. Todrin keliavo pas savo tėvą į Lenkus ir visu pirmu lugojo jo szirdingai, idant jis tokį apsigedimą patvirtintu, kokį Augustas pats sav linkėtu.

Senasis Sigismontas didei buvo įbingęs; dabar jis neabejojo apie tai kas iki szioliai apie jo zalties skelbiama buvo. Grumzdė jis didei ant sunaus, iszpeikė jį motinos akivaizdoje, kuri dar isz apmaudo kūdidesniai urdino tėvo rustybę. Taip pat didūmėnei Lietuvių ir Lenkų netiko tas apsigedimas savo busenczio vieszpatis, ir drąsiai žmonės pradėjo isz to tycziotis. Bet nei viens nežinojo to kas buvo jau nutikęs, visi tarė, jog vieszpataitis savnorjai tą daro, bet kaip jauną veikiai nū to atkreips. Tarp Lenkų didūmėnės Tarnauskis vienas tą susipacziavimą didei peikė, ne dėlto, jog jam tas rodėsi neteisingu, bet isz apmaudo ant senojo Sigismonto ir jo žmonos už tai, jog jam Krokavos urėdo nedavė.

Augustas taip draudžiamas nenorėjo jau visai beskelbti. Jo tėvas užturėjo jį pas savę ir vilėsi tajį nelaikinį mėgimą daugybe atkaitinių darbų nusloginsęs. Jis emė jį su savim į sueimą į Petrikavą ir padovanojo jam czia su žinia lūmų dūkles sav szilamas Parusyje ir Mozurijoje. Bet czia senasis d. kuningaikštis susigumbavo ir Lapkrietyje vazavo isz czia į Krokavą o savo sunų stipriai sudraudęs iszleido į Lietuvą. Augustas, nevykus jam Lenkūse vilėsi geresnės laimos Lietuvoje; bet ir czia visi ruzgė ir rodėsi traks ir į ermyderį isztiks. Tokia buvo aitra apnikusi didūmėnė isz gailesczio nužemintos savo vieszpatis kilties, ar isz skaugėjimo Raudvylių kilcziai tos laimos, rodėsi jog jį varu prisūks tą daryti ką jį lugojimu negalėjo įgyti.

Bet it laiku dėl jo atėjo Sigismonto I jo tėvo žinia giltinės. Kelionė nū Petrikavo į Krokavą kūmi piktesniai jį suvargino, jis persiskyrė su sziumi svietu Velykų dienoje, daugiaus negu 80 metų turėdamas ir 42 ukę valdęs. Mokslo buvo vieszpatingo, kalbos graudzios, bet mandagios, zingsnių rambių, o stiprybę turėjo neapsakomą, taip jog jaunu budamas ledžigas (palkayas) laužė. Jis turėjo daugiaus proto ne kaip kiti jo broliai, ir stiprią omenę, szaltį, alkį, ir troszkimą pakentęs, o kuną turėjęs ant visko užgrudytą gymin ir įprati mu. Lyg netapus dar d. Lietuvos kuningaikszeziu už siulomas sav karunas Vengrų, Žuvėdų ir Czėkų mandagiai padėkavojo. Bylos buvo skaidrios, didei teisingas, apmaude mo-

kėjo ramdytis, o laimoje ir nelaimoje vidutiniu buti. Reikalūse su svetimais buvo teisus vyras; kariavo nenorėdamas, bet visados didei laimingai. Su didziu vargu slopino kersztus didūmėnės kaipo kokį antkritį ukės. Daugis vadino jį szyksztu, bet jis buvo tokiu lyginant jį su jo praėjunais kurie kleidėjais savo turtų buvo. Ant galo jis iszmokino savo paveizda didūmėnė Lietuvių ir Lenkų mandagumo ir žmonystos apsigedimūse ir elgimūse. Tarp ukininkų budamas paojumo nekrupavo ir tankiai sakydavo, jog kiekvienoje skraisteje galis jis be paojumo gludoti. Artymos tautos taip jį didei gūdojo, jog bocziumi visų rikių arba karalių tos gadynės buvo vadinamas.

Augustas gavęs žinią giltinės savo tėvo Vilniuje su iszkilme ekzekvijąs atlaikė. Bet iki neiszkeliavęs ant palaidojimo į Krokavą, apskelbė savo apsigedimą su Barbora kurį iki szioliai nū tėvo slėpė. 17 dienoje Karvelio mėnesio, vos 14 dienų praszokus nū pasimirimo tėvo, suvadino tėvunus į rumus. Tūm tarpu buvo jau įsakyta tuliems jomylistomis kuriais jis klio vėsi, Barbora isz tėvo namų į jo rumus pargodoti. Kad ji netoli jau nū rumų buvo, atsisuko jis ant tėvunų ir sakė: „ką asz dėl tulų priezasczių slėpiau, apreiszkiu tą jums szia dien, Barbora Gosztautienė yra mano žmona, su kuria pagal kriksczioniszka apsigedimą esu nū kuningo palaimintas akivaizdoje jos genczių, kurie norėtu prieszai stembti, tas viskas bus veltu, kaipogi jus gerai žinot, nei jokios galybės szioje pasaulėje nėra, kuri kriksczioniszka padarytą vincziavonę ir užganūtą perskiestų“. Paskuiėjo jis priesz savo Barbora iki aslos galo ir vedė ją kaipo savo žmoną vieszpatingai apdarytą. Didūmėnei ta notis vidutine rodėsi, o norins ir peikiama butu esanti, atitaisyti jau negalėjo, todrin geriaus rodėsi tylėti ne kaip barniais pakajų ukės gaiszinti.

Dabar Augustas pats norėjo mėginti ar-gi Lenkai ir jo motina apie apskelbtą vincziavonę taip pat mislyja kaip ir pirma, kada jis dar įtariamų buvo. Todėl keliavo į Krokavą, vienok vienas, idant savo Barboros į pirmąją ugnį jos neprietelių nejkisztu. Nukeliavęs tenai 27 dienoje Karvelio, d. kuningaikštis ir rikis sukėlė ukės dumą. Tenai tūjaus tėvunai ir zemlionys įkapinti nū Bonos jo motinos akivaizdoje ukės dumos sūkė Augustą Barboros paczios atsizadėti kaipo prieszingos įstatymams, vieszpatis godai ir visūmėniniui laibui; bet Augustas taręs to negirdis negi motinos klausas kuri tokia jo paczia sakėsi gėdintis, radosi tokių ir tėvunų, kurie neketėjo jos savo rikiene arba karaliene gūdoti. Augustas įkirejęs ilgainiu sav tos kelionės, viską palikęs, pagrįžo isz Lenkų į Lietuvą.

Tūm tarpu paliaubos baigėsi su Maskoliais ir Lietuviams karė jau ant galvų vyburiavo jei pakajaus su jais nesutars arba paliaubų nepailgins. Todrin pagrįžęs Augustas į Vilnių tūjaus iszsiuntė urėdą Vitesbės Kiszka, Lietuvos marczelgą Romajevskį ir Lietuvos rasztininką Eismontą į Maskvą. Tie pirma neturėjo nei jokios vilties ant pakajaus sutarimo; kaipogi Maskoliai ne vien jūmi nesirupino, bet dar naujų krasztų nū Lietuvių reikalavo ir tūm pacziu naują karę skelbė. Apie sugražinimą atimtųjų minavojant neketė, kūm didėsniai Maskoliai reikalavo likusiujų Gudų, taip Berezina upė turinti buti rubeziumi. Lietuvos siuntiniai tardami savę nuskriaustais tokiu negodingu reikalavimuėjo patys pas d.

kuningaiksztį ir sakėsi velti trukinami tokiais reikalavimais, kurie niekad negal vieni antrų sutaikinti, ir jog jo bajorai nei kokios vilties pakajaus nedaro, todrin sako jam su Dievu. Ant to Maskoliai truputį atsileido, vienok vis dar reikalavo begėdžiai nū Lietuvių Palateskės ir Omlians. Kad toksai reikalavimas be jokio pamato buvo, siuntiniai stangiai stembėsi ir norėjo vėl jau aiškiai grįžti. Tad Maskoliai pradėjo kauyti izliūsavimą kalinių ir pailginimą paliaubų. Čia siuntiniai reikalavo už kalinius Czernigavą Lietuvai sugrąžinti, bet Maskoliai sakė, jog jų daug imtinių buvo jau izstipusių, todėl už likusius butų per daug didžiu vadu tokią pilį Severijos dūti. Ant galo apie vienas paliaubas tesandaravo ir abi pusės sutarė, jog tokias, kokios jau buvo dar ant 5 metų pailginti. Jau viskas buvo sutaikinta, kad tūm tarpu pakelta nū Maskolių barnis maž ne viską vėl sugaiszino. Nū paskūjo nukariavimo Kazaniaus Tautorių, Ivanas buvo pradėjęs vadintis caru, kuriūm titulu Kanas tų Tautorių gūdojosi. Tasai lietuviszkas žodis ne ciesorių arba imperatorių zenklina, kaip tuli praszaliecziiai nemokanti sziaurės kalbų už vis Lietuvos, gerindamiesi Maskolių vyresnybei taip stigavoja, bet lietuviszkoje kalboje tas žodis caras, atsieina karas, karis, kariauti. Ivanas nukariavęs tūs Tautorius pasisavino tą titulą, kurio Lietuvos siuntiniai niekaip nenorėjo sandarose paliaubų minavoti be žinios savo vieszpaties. Lietuvos siuntiniai buvo jau treczią kartą pasirengę grįžti ir vieną dalį savo žmonių ir ryszių pirm savęs atleido, kad tūm tarpu nesitikėdami bajorai jūs sugrąžino ir dar priesz izsvaziūsent lugojo su jais pasiteiranti. Čia tūjans siuntiniai apsireiszė dokumentus raszyti sena daba palikdami apie naują titulą pacziam d. Lietuvos kuningaikszeziui rjzties. Maskoliai atkaliai reikalavo, idant Lietuviai savo valdimiero rasztu pasiklaustu ir lyg atsakymui ateinant Maskvoje lauktu. Ant galų galo pasiliko prie 5 metų paliaubų, ir Ivanas pasiraszė caru, siuntiniai atkaliai savo dokumente sena daba vadino jį d. Maskolių kuningaikszeziu.

1549. Dabar atsiputė Lietuviai gavę atvangą nū Maskolių karės, kuri jiems didei sunki butu buvusi ginantėsi nū Tautorių Krimo, kurie nūlatos sariodami, taip jog vienu įpūliu buvo kuningaiksztį Viszniavos su žmona ir su visa gimine į Tautoriją nuvarę.

Maskoliai atėję į Vilnių paliaubų patvirtinti, reikalavo idant Lietuvos d. kuningaiksztis jų d. kuningaikszeziui caro titulą paliaubose įraszytų, kalinius geriaus gerbtu, spruklius (pabėgėlius) vėl izsdātu, ir apie butiną pakajų sandarautų. Ant to Augustas atsakė: „paskutinis daigtas jam didei tinkas kaipo krikszezionių vieszpacziui. Paliaubų rasztai esą teisingai izrasztyti ir nereikalauja nei jokio pataisymo”.

Izskeliavus tiems siuntiniams, izsleido Sigismontas Augustas savo rumų vyrą Endriejaskį į Maskvą pas Ivaną ir stanczias bendrybas gromatomis stiprinti, bet neturėdamas ką rasztyti skundėsi apie rubežiaus netaikas ir lugojo Ivano, idant Lietuvos žydams prekiaujantiems leistu į Maskvą keliauti. To paskutinio lugojimo Ivanas neiszklause, pirmąjį ketino užganūti ir lugojo, idant Lietuvos d. kuningaiksztis suraszęs žalas jam atsiustu. Jis vėl nū savo pusės rugojo ant Augusto ir skundėsi ant skriaudų kurias jam jis darė nepripazindamas visudidžiojo titulo caro. Už ką Ivanas taip įbingo, jog jis savo atraszyme nevadino rikiu. Vienok tos gromatos

Augustas negavo; kaipogi Motiejūs Gedraitis kurę jis turėjo pargabenti, pametė ją Lietuvos parubezyje ir pasakė tai Maskoliams, kurie ant to didei rugojo ir norėjo idant Gedraitis vėl ją Ivanui atgabentų.

1550. Lietuvos tėvunai susirinkę ukės dumoje teiravosi tūm tarpu, ar stembti tam atkakliam žmogui ar ne? Daugiaus dumczių tarė: „tokiame daigte, kuris be izskados gal buti, rodos, velti stembti ir naują karę kelti”. Mažne viens pats tiktai didysis marczelga Lietuvos Ornostajus it vyras senųjų Lietuvių budu tampriai stigavodamas tarė: „nereik Maskoliaus putimasi naujais titulais skerandinti, jei Ivanas dabar taip veikia izzgrobs titulą caro Maskolių kaip neseniai Vasilius izzgrobė titulą vieszpaties visos Gudijos, tūm kartu Ivanas aiškiai pagal savo naują titulą godą d. Lietuvos kuningaikszezio ir rikio Lenkų niekins ir taja liczyna apsimovęs Lietuvos dalykus savins, kas jei ne dabar tad su palikunais d. Lietuvos kuningaikszezio gal nutikti”. Todrin sutarė visi titule nei kokios atmainos nedaryti, izz antros pusės vėl saugotis nū karės lycziaus, už vis dabar, kad Lietuvių ir Maskolių prieszakinės rindos kariaunų priesz Tautorius stovi ir arti viena nū antros: kaipogi Maskoliai ties Czernigavu, o Lietuviai ties Kanavu bei Czerkasu. Toji dingstė likosi didei naudinga jog tarp abiejų kariaunų nebuvo ne vien nei kokių barnių ir netaikų, bet abidvi izz vieno Tautorius įpūlanczius laimingai ramdė.

Įgijus nū tos pusės pakajų, Augustas rupinosi savo Barbora. Jis norėjo ją, it kitas karalienes apkarunavoti, bet Lenkai žmoną karaliaus ne karaliene vadino, todrin maž tebuvo vilties. Augustas leidosi ant pasalo ir užsakė į Petrikavą sueimą. Tenai jis tarė, jog jis tulus senus įstatymus ilgumu laiko su visu jau užmirsztus akivaizdoje sueimo vėl atnaujinti noris, „ir taip, kas daug storastijų valdė tam vieną reikėjo tepalikti, o kitas tūjans atidūti, todrin niekas nū sziol negal daugiaus kaip vieną szaržą ukės valdyti, tarp atimtųjų, viena storastija turi buti su rikia arba karaliaus skomės valseziais sunerta, o kitos gerai slaugantiems vyrams ukės izsdalyti”. Abudu tūdu įstatymai buvo daugeliui didei malonus, bet pacziai didūmėnei nepatogus ir be abejonės butu Augustas daugumu balsų tūs senovės teisingus įstatymus patvirtinęs bet didūmėnė tą izzgirdusi sukrutėjo ir tūjans nevien karaliaus apsipacziavimą nepeikė, bet dar Barbora apkarunavojo kaip ir kitas karalienės. Dėkavodamas už tą Augustas užmirszo senūsius įstatymus, kurių jis daugiaus neminauvojo: kaipogi jo žmona su izskilme buvo apkarunavota. Taippat jos broliams neseniai nū ciesoriaus Karalfaus V titulus kuningaikszezių Tautonų ukės dūtus Petrikavo sueime pripazino Lietuvoje ir Lenkūse. Ir pats Augustas mėgdamas savo žmonai padidino jų urondus ir szaržas. Mikalojų pakėlė urėdu Trakų ir veldėju Keidainių, o jo dėdę Mikalojų, jūdūju vadinamą, Lietuvos marczelga ir didžiūju žymėju, bet Barbora neilgai tedziaugėsi mėgimu Augusto ir didybe savo giminės. Nū dienos jos karunavojimo apsirgę ir parkaipo visą žiemą iki pavasario ir ant Sekminių mirė Krokavoje. Tuli skelbė, jog skaugėtojai Raudvylių giminės paprakavę italijoną vaistytoją, kursai ją vaistijo, indėvėmis ją nubarioti ir tūmi nū neapvezamos karalienės Lenkus izliūsūti. Tūm tarpu žiema pasitaikė didei nesveika, už vis Lietuvoje. Taip ilgai tenai lynojo sziltai, jog visi javai pavasariui baigiantės, izzplaukė

kuriūs paskui szalcziai užžokę nukando. Giltinė žmonos didei gylė szirdį Augustui, rodė tą jis neapraszoma iszkilme ir iszeiga, kaipogi visi žibėjo nū aukso kad jis lydėjo ją isz Krokavos į Vilnių, kurią bažnyczjoje S. Stanislovo szale pirmosios jo žmonos liepė palaidoti.

Lietuvoje buvo didi brangybė, o Volinijoje Tautoriai siaubė, kurie įsilaužę varu į Braslavą sudegino ir daugybę imtinių su grobiu į Krimą iszczitė.

Baigiantės Rugsėjui buvo sueimas Vilniuje, cziā sutaiķino Augustas kersztus urėdo Palateskės Kiskos ir urėdo Traķų Mikalojaus Raudvyliaus. Į tą sueimą atėjusi Lenkų didūmėnė ir žemlionys reikalavo nū Lietuvių, idant Poletiją, Voliniją, Kijavą arba jūdūsius Gudus ir Severiją atidūtų Lenkams ir ant galo reikalavo idant kūmet noris vienybę Lietuvos su Lenkais nubaigtu. Bet nieko nepeszė, Lietuviai niekaip neleido idant Lenkai tūs dalykus valdytu ir pasisavintu už kuriūs per tiek amžių buvo savo kraują gožę. Ant to paties sueimo sutarė rinkliavą po 5 skatikus nū žambio szilti dėl užlaikymo kariaunos, kurią tūintimpos parubežiūse Maskolių ir Tautorių Krimę reikėjo laikyti, ir ta tai yra pradžia rinkliavos kvartu Lietuvoje yadinama.

Atlikus nū sueimo Augustas iszsiuntė norėdamas gerintis Ivanui ir sandaras pakajaus nubaigti per savo siuntinį Ostrovicki du jam kilties kaliniu, kuningaicszcziu, Mykolą Ivonavyčių ir Ivaną Sielekavskį. Ivanas priėmė kalinius su džiaugsmu, bet siuntinio negūdojo, jog sveikindamas jo nevadino caru ir jog Augustas to titulo jam gromatoje neparaszė, todėlgi jis atrasze nevadino jo rikiu.

1552. Lietuvos didūmėnės krupavo, idant isz kibirkszties nerastusi gaisras. Todrin iszleido su gromatomis Ayką nevien pas dumą Maskolių bet ir pas patrijarką jų, idant perkaltėtu savo vieszpatį ant butino pakajaus ir pas Lietuvos d. kuningaicsztį ir Lenkų rikį pranaszą atleistu. Patrijarka atsakė turįs tokį rėdą kuris ginklu ir kare su visu nesirupina, todrin veltu lugojęs Augustas jo tarpiniukystės, vienok sakėsi kalbėsęs su didūmėne idant savo vieszpatį pakajun atgrėžtų. Duma bajorų užslėpė nū Ivano savo gromatą, jog tenai titulo caro nebuvo, vienok pasiklausę jo atsakė Lietuviams, nei kokios vilties, neesant pakajaus: kaipogi Lietuviai stembesi Ivanui titulą caro pripažinti ir dar reikalauja idant Maskoliai pirma savo siuntinius į Vilnių leistų. Jau tūm paczių jų didžiam kuningaicszcziu tą, kas jam pridera ir tas ko jam gerūju reikalaujancziām Lietuviai nepripažinsta, bus visados lycziū karės nekaip pakajaus. Pagal budą nukariautojų, pergalėjus Kazanių praverėjo jam titulas caro, kaipo alga Maskolių kuningaicszcziu. Sakė toliaus Maskolių bajorai, noris lugotu pats popiezius ir ciesorius, vienok pirmu neis į Vilnių, bet jei Augustas nor savūsius į Maskvą leisti, ir taip negal jie kitaip ateiti, kaip tiktai su paraszytu titulu ant padarytųjų paliaubų.

Paskui iszsiuntė Augustas urėdą Palateskės Davainą, Lietuvos marczelgą ir Vytautą (Valaviczia) ir Lietuvos rasztininką Siemaszką, tie vyrai taip drąsiai tenai elgėsi, jog aki-vaizdoje Maskolių dumos Ivaną iszvadino d. Maskolių kuningaicszcziu, bet Ivanas isz apmaudo neėmė nei gromatos nei dovanų Augusto, nėgi leido siuntiniams savo rankos bucziūti, bet iszsiuntė jūs pas savo bajorus, nū kurių jie turėjo atsakymą gauti, kurie tūjaus iszmėtinėjo Lietuviams, jog jie taip

didį vieszpatį ir bendrą savo d. kuningaicszczio it muziką arba nepažinstamą kajnyuą didžiūju kuningaicszcziu tevadina ir tūmi taip nuskriaudė, jog jis nenorėdamas tur priesz Lietuvius kariauti, idant savo skriaudą atgiežtu. Patys savę tur kaltinti jei Ivanas negūdoja jūs taip kaipo prider svetimus siuntinius gūdoti. Buvo jam gana laiku pasakyta, idant neleistu savo siuntinių jei nenor Ivanui titulą caro pripažinti, kurį jau popiezius Klemensas ir ciesorius seniai jam pripažino savo gromatose. Siuntiniai Lietuvių ant to taip atsakė: „Ką svetimi vieszpacziai daro, tūmi Lietuviai nesirupina. Jie pasveikino Ivaną taippat ir tais pacziais zodžiais, kaip ir buvsiejie Lietuvos siuntiniai sveikino jo tėvą ir jo boczių ir nieks ant to nesiskundė. Ivanas yra tas kurs sandaras ir bendrybas laužo be jokio lycziaus. Jis apie pakajų kaulijas jau nū tiek metų, noris barniai apie titulą neseniai teprasidėjo, todrin padoriaus butu teirautis pakajumi ir bendryba tautoms, ir apie užganavimą pritirtų žalų. Dėl titulo tur su pacziū Augustu rįztisi, kursai jei pajus kitus krikszczionių vieszpaczius naujus titulus d. Maskolių kuningaicszcziu dūdamus, tūm kartu nei rasztininkai nei siuntiniai daugiaus nebebarsis. Szie negalį nusistebėti, dėlko Ivanas nekakinasi sziū titulu savo boczių, bet dar naujo geidąs ir to tilulo nenorįs su kuriū tiek kartų su Lietuviais sandaras darydavo. Tūm tarpu, jei vieną kartą siuntinys Augusto Kiszka paliaubų rasztą priėmė su caro titulu, tad ir szie ketino dūti, jei jis jiems, visokiais pragumais iszkroptas Lietuviams pilis ir dalykus už vis Smolenską vėl pasiima sugražinti. Titulas pats rasis, jei tiktai atidūs tą kas yra Lietuviams prideras ir pasiims padarytas žalas užganūti“. Bet Maskolių bajorai atsakė, jog jie tūm kartu apie pakajų tebylos kad Augustas ir jo siuntiniai vadins jų vieszpatį caru, ir pakajaus sanlygose nei kokio gražinimo sav krasztų nemitavos. Taip ir sziūm žygiu nieko nepeszę Lietuvos siuntiniai grįžo namon.

Kelyje panokęs siuntinius pranaszas Maskolių dumos gražino jūs sakydamas, jog jie nū savo caro iszlugoją, jog jis trumpas paliaubas leidžiasi su Lietuviais daryti. Bet siuntiniai numanė, jog tas lugojimas dumos buvo pasalu ir liczyna, Ivanas pats szirdingai paliaubų linkėjo, budamas didei sunkioje karėje su Tautoriais Astrakano. Vienok siuntiniai vildamėsi ką nors iszkaulyšę sugrižo į Maskvą. Kad pradėjo kalbėti apie paliaubas, jog jie niekaip nesandaraus jei jiems Siebiežiui padarytų iszkadų Maskoliai užganūti nepasiims, kitaip siuntiniai nenor nei kalbėti apie paliaubas. Czia Maskoliai truputį nusizemino ir tūjaus kamisorius arba perveizetjus nuleido į Siebiezių žalų apveizėti ir kitas neteisybes sutaikinti. Kaipogi tūm kartu tiktai Lietuvos siuntiniai tesutiko ant trimetinių paliaubų ant praėjusių sanlygų.

Tam nutikus Maskvoje, Augustas isz Vilniaus nukilo į Petrikavo sueimą, kur sesū jo Izabelė rikienė Vengrų su sunumi buvo atkeliavusi. Abudu buvo isz savo rikės pavaryti, todrin lugojo nū savo brolio ir dėdės bei Lenkų pagelbos, kurie vienok nenorėjo į sunkią karę painiotis, todrin Augustas tą reikalą kilnojo nū vienos dienos ant antros. Tūm tarpu pavadino Izabelę vėl Turkų vieszpatis per iszkilmingus siuntinius į jos rikę, zadėdamas ją glemžti, vienok rikė ir karuna pragaiszo: kaipogi Turkų vieszpatis liczyna globėjo apsimovęs norėjo rikę pats valdyti ir Rymo vieszpatis steigė sav karuną įgyti. (Toliau bus).

Musztynes delei politikos.

Miestelyje Durya 1 d. szio menesio demokratiszka ir re publikoniszka partijos turėjo paroda. Tarp dalyvų tos ir antros partijos kilo vaidai ir pagaliaus isztiko į musztynę...

Tą pat vakarą tam patym miestelyje du lenkai: Jonas Luby ir Andrius Druckis susivaidijo polytikos dalykūse vienam saliuone. Luby isz stokos tikrų faktų dėl sumuszimo savo prieszinjko isztraukė peilį ir durė į pilvą Druckini.

Gaspadorius nuszove svezcia.

Miestelyje Erie, Pa. Subatos naktį 1 d. Lapkriczio, name turtinge lenko W. Czervinskio isztiko vaidai tarp paties gaspadoriaus to narnio W. Czervinskio ir dviejų svezčių: Jono Ostrowskio ir M. Norawicziaus.

pūlėsi ant savo svezčių. Pirmutinį savo piktną norėjo iszlieti ant Norwiko, bet tas, pagriebęs kedę, gynėsi ir pagaliaus pataikęs jam su kedė į galvą parmuszė ant grindų. Pasinaudodami isz to abu svezčiai iszbėgo ant ulyczios. Czerwinkas pakilo už valandos paėmė szandyklę, užtaisė tą ir szoko vytis anūdu. Sziūdu nesitikedami užpūlimo ėjo sav pamaži. — Kaipsztai priesz Ostrowskį stojo Czerwinkas ir pristates prie krutų liaupą szandyklės iszszovė. Tasai pargriuvo. Kada Czerwinkis norėjo dar antrą szuvį paleisti į Norawiczia, tasai szoko ant jo ir abudu parpūlė ant kuno užmuszto Ostrowskio.

Lenkiszkos knygos

maldų, pargabentos isz užmarės.

Gaunamos pas Jūz. Pauksztį.

Westchalenie duszy pobożnej, zbłór nabożenstw i pieśni z przydanem Drogę krzyżowej, Gorzkicia zali i psalmów \$1.50. Złoty Oltarz czyli zbłór nabożenstw dla chrześcian katolickich \$1.30. Oltarzyk czyli zbłór nabożenstwa dla młodzieży katolickiej 70 c. Wyborek nabożenstwa dla młodzieży katolickiej 50 c. Mały złoty oltarzyk dla pobożnych dzieci katolickich 45 c.

Kningos

pargabentos isz užmarės:

Maldų knygos,

Aukso Altorius, arba Szaltinis dangieszku skarbu 2.00 iki 3.00. Garbe Diewų ant auksztybės „ „ „ \$1.50. Balsas Balaudėlis 1.25c., 1.50c. ir 2.00c. Kninga giesmių arba Kanticzkos „ 75c. 150 Psalmu Dowido karaliaus ant paveiklo kanticzkų 75c.

Istoriszkos dvasiszkos italpos knygos,

Gyvenimas Vieszpaties Jezaus Kristaus, 75c. Istorija seno ir naujo istatymo su abrozėl. 15c. Istorija seno istatymo „ „ „ 25c. Gyvenimas Marijos „ „ „ 30c. Menuo szwenzciausio Marijos Panos 30c. Soplej Motynos Diewo „ „ 30c. Evangelijos supulkels apdarais 1.00c. Gyvenimaj Szwentuju, ant visų metų kożnos dienos, pirma, antra, trecia ketvirta ir penkta dalle uz kożnā dalį po „ „ 65c. Gyvenimas szv. Benedikto Labro „ „ 10c. Stobukiai Diewo Szwenz. Sakramente 40c.

Istoriszkos knygos svietszkos italpos.

Istorija Lietuvos „ „ „ 30c. Trumpa senovės Lietuvių istorija 10c. Aplokraštis kun. Petravycziaus į Vilniaus

dialakonystės kuningus 1870 m. „ 5c. Už ką mes lenkams turime buti dėkingi arba dėdingi, graši knigtė kurioje apraszta visl musų prietikiui su lenkais nū pat krikšto Lietuvos 5c. Žiponas bei žiponė „ „ 40c. Žirgas ir vaikas „ „ 20c. Vytautas didis Lietuvos kunjgaiksztis 30c. Apie senovės Lietuvos pils 10c. Kankiės lietuviszkos dainos keturiems balsams (su natomis) 20c. Amerika pirtyja (komedija) „ „ 10c. Apie kalbų pradzią „ „ 5c. Budal gydymo nekurių ligų „ „ 25c. Ką daryti, kad sveikti butume ir ligal gyventume 5c. Kas yra, o kas bus! žvilgis ant szių dienų ir ateitę 5c. krumplių Jonas, apysakėlė „ „ 5c. keletas zodžių apie nezmomszskų maskotių darbus kražūse ir apie sudyjimą kražūzių Vilniuje 5c. keletas rasztų apie kražių atstiklima „ 10c. Tamozius besotis apysaka 5c. kalba dviejų žmonių kazimiero ir Antano apie katalikų bażnyczios pamatą 5c. Lietuvos kankiės (eilėmės rasz.) 10c. Pamokalai apie sudą Dievo, paknū, dangų ir nekaltą praeidėjimą szv. Panos Marijos 10c. Pamokalai ir ganytojas kalbos sodlecziams, kniga pirmoji, apima laiką nū pirmos nedėlios Adventų iki pilėnų dienai (pamokalai kożnam nedėlijai) \$1.25c. Trumpi pamokinimai ir rodos, pagal kurias turi elgtis kiekvienas žmogus 10c. Lietuvos gaspadiņė arba pamokinimas kaip sivaruoti Dievo dovanas, paraszė žmona. Antras iszleidimas pagerintas 15c. Final ir jų gyvenimai, viensėdis ir pirmutinė szalna 10c. Pavargėlė ir kaip gyvena kyna, apysakos 10c. Andersono pasakos (su abroz) 15c. Gydiklos nū baimės myrio „ „ 20c. Misija ir ziedas „ „ 25c. Naujausia sapnų knigėlė „ „ 50c. Zėnybos paklį Miko „ „ 5c.

Knigos poetiszkos.

Senkaus Jurgis „ „ 15c. Vitolioranda, pulkus poematas isz senovės lietuvių gyvenimo, 2 knygos 1.25c. Dūnelaiczio pavasario linksmiybės 10c. Konradas Valenrodas „ „ 10c. Tėvyiszkos giesmės „ „ 5c. Jākauos dainos „ „ 5c. Naujos dainos „ „ 10c. Birutės dainos „ „ 10c. Tėvyainiū giesmės „ „ 40c. Petra Armio rasztai — eilės 10c. Pagirėnų gotuvės — teatraliszka 10c. Ponas ir Muzikal, Drama penklose permainose, paraszta Aleksandro Gužuczio, 15c.

Apysakos.

Patangos Juze, linksmi skaitymai 20c. Kas taisybė tai nemelas pulkios apysakėlės isz lietuvių gyvenimo 15c. Historija apie gražę Mageloną, dukterį karaliau isz Neooolto ir apie Petrą karalių 20c. Pajudikime vyrų žemę, pulki apysaka paraszta patrijotiszkoje dvasėje pagal vengrišką pono A. isz B. autoriaus knigtės „ Kas taisybė tai ne melas 15c. Pasaka apė Szaltabuzius (jūringa) 5c. Žiemos vakaro adynėlė, vokiszkom raidėm 20c. Muzikėlis „ „ 15c. Valkų knigėlė „ „ 15c. Ant Nėkvynės „ „ 5c. Kalinyų pasaka 5c. Kaukazo belaisvis 5c. Kur meli, ten ir Dievas 5c. Kas kaltas 5c. Negirdėtas daigtas 5c. Pasakojimas apie vaiťą ir jo rasztiniką 5c. Senis Makrickas 5c. Vakaras Tilviko pirktelė 5c. Gyvenimas Stepo Raudnosio ir kiti naudingi skaitymai. [ketvirta dalle „ Sziaulėnieszko Senelio“] 15c.

Mokliszki rankvedžiai ir

kitokios knygos

Knigėdėl iszai mokinimo visasvietinēs kalbos 15c. Apie buvimą Diewo „ „ 5c. Grieszniukas priverstas mėtavotis „ „ 15c. Pamokalai apie trusę „ „ 5c. Talmudais ir musų žydai „ „ 10c. Szkalas su kalba „ „ 20c. Priesauszis „ „ 20c. Kaip įgyti pinigūs ir turťą „ „ 20c. Girtybė 5c. ir 10c. Genių dėdė, graži pasakutė kur iszrodyta,

kaip labai svieta slogina maskolių valdžiā 5c. Apie Dangų 5c. Final ir jų gyvenimas, ir pirmutinė szalna 10c. Lietuvos gaspadiņė 10c. Žodynas kun. M. Miezino \$200. Naujas elementorius [1893 m.] apdarytas su pulkais paveiksiais 15c. Trumpa peržvalga lietuvystės darbų Amerikoje 20c., dėl perkupczių po 10c. Kalendorial ant 1889, 1890 ir ant 1894 m. po 10c.

Ivairios dvasiszkos knygos,

Pamokalai ant didziųjų metinių svencių ir di lūlos nedėlios, 50c. Plesos Zodžai, 35c. Fillotea arba kellas į maldingą gyvenimą 50c. Pokiis Szventuju „ „ „ 15c. Iszguldimas metinių szwenczių labai naudinga knigėlė 10c. Mokslas Rymo kataliku „ „ „ 40c. Kas yra griekās? „ „ „ 15c. Nėkaltybė „ „ „ 20c. Vartai dangaus „ „ „ 15c. Pekia, arba amėlnas pragaras 75c. Arielka yra nūdal; su ilustracijomis 30c. Garsas apie baisybes Diewo sūdo 25c. Raktas į dangų „ „ „ 15c. Didžioji nedėlia „ „ „ 5c. Kaip Sumenija nuspakajti „ „ 15c. Vadovas į dangų „ „ „ 40c. Prisigatavojimas ant smerczlo „ „ 40c. Draugija dėl duszių „ „ 5c. Lietuvos mizios „ „ 10c. Kėdieninės Maldos 5c.

Notos dėl partapijono.

Varpelis [valcas] 30c. Dėdienė [polka] 30c. Sudiev [mazurka] 40c.

Paveiksłai [abrozai].

Kražių skerdynė 50c. Paveiksłas Gedimino 30c. Paveiksłas Vytauto 25c. Paveiksłas Litanijos 25c. Visoki Abrozėliai su maldolėmis po 5centus.

KNINGOS

EOCNOS SPAUSTUVĖS.

Lietuvos istorija, nū seniausių gadyņu iki Gedimino D. L. K., paraszta 1850 m. Simano Daukanto. Kniga pirma, gaunama uz 1.50c. Budas Senovės Lietuvių Kalėnų ir Zemalczių paraszta Simano Daukanto, gaunamas uz 1.00. Istorija Katalikų Bażnyczios, „ „ 1.00. Europos Istorija su žiamlapiais „ „ 50 ct. Lietuvos dzkios Dainos isz visur surinktos 200c. Pasakojimas Antano Tretiniko paraszė vysk. Zemalczių Motiejus Valancziuskas, 25 ct. Ponas Bartkis, paraszė kun. A. Burba, 20 ct. Dievaitis, apysaka szios gadynės 1.00 ct. Apieka Diewo „ „ „ \$1.00. Auksų Verszė, labai pulki drama „ „ 20 ct. Du pulkus apraszama apie nedorybę zydo ir piktą auginimą wajku \$1.00. Egilė, žalczių karalienė ir iszgrovimas Kauno pilies 1362 m., du pulkus dramatal paraszti Aleksandro Gužuczio, 25c. Gyvenimas Genavaitės. Pamokinai ir labai sudidinti apysaka isz senovės laikų 50 ct. Istorijė gražiōs Kėtrukas ir jos visoki atstikimai 10c. Istorija isz laiko Francuzkos „ „ „ 30c. Isz po budello kalavijo ir Kajimas, dvi pulkios apysakos, ant lietuviszko pėrdėjo V. Stag. 40c. Istorija Sepytų Mokintojų „ „ „ 50c. „ „ ir Lietuvos Sapnas 50c. Jurgis Mibostawkis „ „ „ 80c. Juozapas Koniszewskis, arba kankinimas Unijotų po valdžiā maskoliūs 50c. Kabalas talpinantis savyje visokius užminimus ir ant jų reikalaujantį atsakymą 10c. Konstitucija dėl darbinjū „ „ 10c. Namelis pustelniko „ „ 75c. Nedorybės Rymo. Olesoriu, historija isz lajko „ „ ponawojimo Nerono 80 ct. Pulkis apraszama tikru atsytikimu isz „ „ czesu wajnos 1863 metu 40 ct. Prawdnikas angėliskos kalbos nebdar. \$1.00 „ „ „ abdarytas \$1.25. Pulkis apraszamas apie Lietuvą „ „ „ \$1.50 ct. Rinalda Rinaldinas „ „ „ „ R. Senoves apraszamas apie Duktery „ „ Filypo Kėrejwio 50 ct. Sumyszimas arba bajne tury dydeles akis Gykra teisybe isz Suwalkū gubernijos 15 ct. Szwiesa Diewo „ „ „ 65 ct. Titkus Persų Karalius, „ „ „ 25 ct. Užystanawik ant to geraj „ „ 50 ct. Witas ir Korynna historija isz lajko persekiojim Bażnyczios S. per Deoklicijana 95 ct.